БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 272 (19.943). • 1987 йил 26 ноябрь, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

• Номерга телеграмма

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга ошириш учун ҳаракат қилаётган Марҳамат районидаги «Комсомол 60 йиллиги» совхози чорвадорлари сут тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Улар давлатга 643,5 тонна серқаймоқ сут топширишди. 300 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 2319 килограммдан сут соғиб олинди. Бу ўтган йилнинг шу давридаги кўрсаткичга нисбатан 60 килограмм кўп, демакдир.

Сут-товар фермаси муваффақиятига Гулнорахон Хўжабоева, Кимсаной Турдиқулова, Рўзихон Бўтахонова сингари илғор сут соғувчилар баракали улуш қўшдилар. Уларнинг ҳар бири ўзларига бириктирилган сигирдан 2,5—3 минг килограммдан сут соғиб олишга эришдилар.

Пировард натижага Содиқжон Раҳимбердиев, Анваржон Каримов, Ҳусанбой Хўжабоев сингари тажрибали молбоқарлар муносиб ҳисса қўшдилар.

Чорвадорларга маданий-маиший шароит яратилганлиги, илғорлар тажрибаси оммалаштирилгани ва социалистик мусобақа яхши ташкил қилингани зафар маррасини эгаллашга кўмаклашди.

Сут-товар фермаси коллективи йил давомида бир неча марта республика социалистик мусобақаси ғолиби деб топилди.

Хўжалик чорвадорлари имкониятларини чамалаб кўриб, йил охиригача давлатга яна 50 тонна сут топширишга аҳд қилдилар.

ИШГА ИЖОДИЙ МУНОСАБАТ

Ҳар биримизнинг қобилиятимиз, билимимиз, истеъдодимиз, шахсий ибратимиз қайта қуришга хизмат қилсин

Коммунист Неъматилла Қўчқоров ўттиз йилдан буён комплекс қурилиш бригадасига бошчилик қилмоқда. Шу йиллар мобайнида у Наманганда қатор-қатор уйлар, ётоқхоналар, савдо, маиший хизмат корхоналари, ўқув юртлари учун бинолар қурди. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 10-трестининг Наманган қурилиш бошқармасида унинг коллективи ҳамиша мусобақа пешқадами бўлиб келмоқда.

Ишга ижодий муносабат, қурилиш жараёнини ташкил этиш маҳорати Н. Қўчқоровга муваффақият келтираётир. Бригадада кичик механизация воситаларидан кенг фойдаланилади. Иш вақтини тежаш учун кураш самарали йўлга қўйилган. Ҳар бир қурувчи аралаш касбларни мукаммал эгаллаб олган. Қурилиш ишларига юксак маром бағишлаб, ҳамиша графикдан илгарилаб боришга, юксак сифатга эришишга имкон бераётир.

Ўтган йиллар мобайнида Н. Қўчқоров қурилиш ишининг билимдони, ташаббускор ташкилотчиси бўлиб етишди. Ўзи икки юздан ортиқ шогирд тайёрлади. Таниқли бинокорнинг шавкатли ишлари Меҳнат Қизил Байроқ, Октябрь революцияси орденлари билан тақдирланди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасидаги муваффақиятлари учун яқинда у СССР Давлат мукофотининг лауреати бўлди.

Республикамизда ижодкор, ташаббускор, ғайрат-шижоатли колхозчилар, ишчилар, инженер-техник ходимлар, ишлаб чиқариш командирлари оз эмас. Кимёгар Рихсибулла Сиддиқов, монтажчи Валентина Николаевна Окунева, пахтакор Тўхтахон Қирғизбоева, қурувчи Исмат Истамов қайта қуришнинг ана шундай билимдон, иқтидорли, ташаббускор жонкуярларидир.

КПСС XXVII съезди қарорлари асосида амалга оширилаётган жуда катта тадбирлар, демократиялашни чуқурлаштириш, кенг ошкораликни таъминлаш ялпи ташаббускорлик кучайишига катта йўл очаётир. Ҳозирги янгиланиш жараёни, ўзгарган шарт-шароитлар, соғлом маънавий муҳит тобора мустаҳкам қарор топаётганлиги меҳнат аҳлининг ўз ишига, ижтимоий бурчига муносабатида кескин бурилиш рўй беришига олиб келмоқда. Меҳнат унумдорлиги ошиб, саноат ишлаб чиқаришида ҳам, қишлоқ хўжалигида ҳам ривожланиш мароми кўзга ташланмоқда. Ўтган ўн ойда планга қўшимча 234 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ғоят мураккаб об-ҳаво шароитида агросаноат комплекси ходимлари етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай сақлаб қолиш учун зўр қатъият билан курашмоқдалар.

Қайта қуриш тобора кенг кўлам касб этмоқда. Экономикани бошқарувда, ижтимоий ҳаётда ижобий силжишлар намоён бўлаётир. Иқтисодий методларга кенг равишда ўтиш, марказлаштириш билан ўз-ўзини бошқаришни ўзаро уйғунлаштириш ишчилар, колхозчилар, хўжалик ходимлари учун ташаббус, ижодий изланишнинг янги-янги имкониятларини очаяпти. Тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида ҳар бир ходимнинг ўз қобилиятини намоён қилиши учун имконият кенгаймоқда.

Афсуски, ҳали ҳамма ерда ҳам қайта қуриш экономика барча жабҳаларини чуқур ҳаракатга келтиришига эришилаётгани йўқ. Бошқарувнинг турли бўғинларида, ишлаб чиқаришни ташкил этишда эскича андозалар намоён бўлиб турибди. Енгил саноатда, машинасозликда, агросаноат комплексининг бир қатор соҳаларида мавжуд имкониятлар тўла ишга солиб юборилмаётир. Ходимларнинг айрим қатламлари орасида эскичасига ишлайвериш майли, янгиликдан ҳадиксираш ҳоллари кўзга ташланмоқда. Оқибатда эса, ишлаб чиқаришни кенгайтириш резервларидан суст фойдаланилаётир.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришда ўзибўларчилик кўзга ташланмоқда. Андижон, Бухоро, Жиззах областлари, Тошкент шаҳридаги йирик корхоналарда бу борада изланиш ғоят суст. Ўзбекистон тўқимачилик машинасозлиги, «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларида ўйлаб, иш манфаатларини кўзлаб, ижодий изланиш вазияти қарор топтирилмаган. Материалларни, хом ашёни, иш вақтини тежаб-тергашга эришилмаётир. Функционал-қиймат таҳлил методи секинлик билан жорий этилмоқда.

Тармоқлар ўртасидаги ғовга ҳали ҳам узил-кесил барҳам берилмаган. Фан-техника ютуқларини жорий этиш, ибратли тажрибаларни оммалаштириш секин бораётир. Гоҳида янги, харидоргир буюмларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш йиллаб чўзилмоқда. Ихчам магнитофон, кичик ҳажмли кир ювиш машиналарини ишлаб чиқаришга жорий этишдаги сансалорлик фикримизнинг далилидир. Алмашлаб экишга совуққонлик билан муносабат катта-катта экин майдонлари ишдан чиқиб қолишига сабаб бўлмоқда.

Ишга ижодий муносабатни қарор топтиришда социал адолат принципига оғишмай риоя этилиши ҳал қилувчи роль ўйнайди. Шунга эришмоқ лозимки, социал адолат меҳнатчи инсон, олим ва ижодкор қобилияти ўзининг ранго-ранг жозибаси билан тўла намоён бўлишига хизмат қилсин. Яхшироқ, унумлироқ, тежамлироқ, самаралироқ меҳнат қилувчи ходимлар етарли даражада тақдирланмоғи лозим. Ҳалол, ишчан, ташаббускор ҳар бир киши бошқаларга ибрат қилиб кўрсатилмоғи даркор. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ҳар бир ибратли ташаббусни, фойдали таклифни эътибордан четда қолдирмасликлари керак.

Аксинча, қўл учида ишлайдиган, юлғич, лоқайд ходимлар атрофида жамоатчилик фикрини туғдириш лозим. Ҳар бир коллектив ўз ишини қўл учида бажарадиган, кўра-била туриб бракка йўл қўядиган, ўз хатти-ҳаракати билан ҳам моддий, ҳам маънавий зарар келтирадиган шахслардан ишга муносабатни тубдан ўзгартиришни узил-кесил талаб этишга ҳақлидир. Шу мақсадда тарбиявий таъсирнинг ҳамма воситаларидан ҳам, қонун кучидан ҳам тўла фойдаланмоқ лозим. Танқид ва ўз-ўзини танқид ўзаро ўртоқларча талабчанлик муҳитини қарор топтиришнинг асосидир.

Эришилган натижалар билан кифояланиш, ўз муваффақиятидан мағрурланиб, хотиржамликка берилиш ва лоқайдлик қайта қуриш жонкуярларига ёт хислатлардир. Мақсад ҳар бир меҳнатчи, — ишчидан тортиб министргача, — билимдонлик билан актив, дадил, ижодий ҳаракат қилишига, ўз вазифасини ташаббус кўрсатиб бажаришига эришишдан иборат.

Афсуски, ҳозиргача ҳам ишга муносабатни ўзгартириш тўғрисида кўп гапиришга тўғри келмоқда. Амалий жиҳатдан сустлик, бефарқлик ҳолатлари ҳануз учраб турибди. Бундай вазият билан асло муроса қилиб бўлмайди.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг январь Пленумида янгича ишлаш эски одатлар ва методлардан қатъиян воз кечишни билдиришини ҳамма узил-кесил англаб олмаганлиги таъкидланган эди. Тафаккур ва хатти-ҳаракатнинг эски, қотиб, бир қолипга тушиб қолган кўринишларидан ҳануз кескин воз кечилмаяпти. Эски усул ва услубларга янги либос кийдириш, сўзда ишга муносабатни қайта қуришга даъват этиб, амалда эскичасига иш юритиш ҳоллари оз эмас.

Бугун кўп нарса ҳар бир меҳнатчининг гражданлик позицияси, ўз вазифасига, топширилган ишга, ўз бурчига муносабатига боғлиқ. Ишчилар, колхозчилар, зиёлиларда янгичасига ишлаш эҳтиёжини, ижодий, виждонан меҳнат қилиш эҳтиёжини тарбиялаш зарур. Юксак онглилик, уюшқоқлик, ташаббускорлик меҳнатда тинмай изланишга қудратли қаноат бағишловчи омиллардир.

Коллективларда фаолиятсиз, ташаббуссиз ходимлардан, шароитга мослашувчи турли сафсатабозлардан узил-кесил қутулиб олиш лозим. Қайта қуриш янгиликни ҳис қилувчи, кенг билимли, ўз зиммасига масъулият олиб ишловчи ходимларга эҳтиёжни кучайтирмоқда. Ижодий уюшмалар ишини жонлантириш, «Ишчи ижодиётига — инженерлик кафолати» ҳаракатини кучайтириш лозим. Ихтирочилик, рационализаторлик ҳаракатини кенгайтириб, оқилона ечимларни ва таклифларни жорий этиш муддатларини қисқартирайлик.

Ҳозирги кўлам, фан-техниканинг бугунги даражаси ишга янгича муносабатни тақозо этаётир. Зеро, унумли автомат линиялари, бутун-бутун потоклар, конвейерлар ёнида шунчаки меҳнат қилиш, деталини қўлдан-қўлга ўтказиш ва айни пайтда бефарқ қолиш асло мумкин эмас. Илм, малака, маҳорат, тажриба ўз касбига меҳр билан уйғунлашгандагина муваффақиятга эришиш мумкин. Акс ҳолда пала-партишлик, интизомсизлик ишлаб чиқаришга, пировард натижада эса жамиятга қоплаб бўлмас зиён етказади, техниканинг узлуксиз, унумли ишлашига хилма-хил тўғоноқлар келтириб чиқаради.

Мактаб, ўрта махсус ва олий ўқув юртларининг партия, комсомол ташкилотлари бўлғувчи мутахассисларда, кадр ишчиларда ўз меҳнатининг сифати учун масъуллик туйғусини тарбиялашлари даркор. Соғлом, ҳушёр турмуш тарзи учун кураш ҳам айниқса муҳимдир. Уй-жой шароитини яхшилаш, савдо, маиший, маданий хизмат даражасини кўтариш зарур. Айниқса, хотин-қизларнинг иш ва уй-рўзғор меҳнатини енгиллаштириш унумли ва ижодий меҳнатни рағбатлантирувчи муҳим омил бўлиб қолаверади.

Чин истеъдод соҳиблари, ўз иш жойида ўрнак кўрсатаётган меҳнатчилар жамиятнинг бебаҳо бойлигидир. Ишга муносабат масаласи жамият бойликларини кўпайтириш, Ватан куч-қудратини ошириш масаласига муносабатдир. «Ишчанлик кўпроқ бўлсин, демократизм кўпроқ бўлсин, уюшқоқлик ва интизом кўпроқ бўлсин!» — бугунги куннинг шиори шундай.

М. С. Горбачев Индира Ганди номидаги мукофотга сазовор бўлди

ДЕҲЛИ, 25 ноябрь. (ТАСС) КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 1987 йилги Индира Ганди номидаги халқаро тинчлик мукофотига сазовор бўлди. Ҳиндистондаги ЮНИ ва ПТИ ахборот агентликларининг хабар беришича, халқаро жюри ва «Ядровий қуролсизланиш ижобий жараёнига асос солиш мақсадидаги дадил ва ижодий ташаббусларни ўртага қўйганлиги учун ҳамда у ядро қуролидан ва зўравонликдан ҳоли дунёни кўра билганлиги учун» совет раҳбарига ана шу юксак мукофотни берди.

М. С. Горбачев Мариу Соареш билан учрашди

М. С. Горбачев 24 ноябрь куни Кремлда Португалия Республикасининг Президенти М. Соареш билан учрашди. М. С. Горбачев меҳмон билан саломлаша туриб, унинг визитини Совет—Португалия муносабатларини ривожлантиришга муҳим омил бағишлаши мумкин бўлган катта воқеа, деб таърифлади. Совет Иттифоқидагилар учун бу йўлда тўсиқлар йўқ бўлиб, улар бир вақтлар оламнинг энг олис чеккаларига жаҳон йўлларини очган халқнинг вакиллари бўлмиш Португалия раҳбарлари ҳам мамлакатларимиз ўртасида ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик йўлларини очишга кўмаклашадилар, деб умид қиладилар.

М. С. Горбачев совет кишилари 1974 йилги Апрель революциясига ниҳоятда қизиқиб қараётганликлари ва у билан бирдам эканликларини эслатиб ўтди. Ана шу революция Португалияни демократия ва тараққиёт йўлига олиб чиқди ҳамда унинг халқаро ишларда фаол қатнашиш имкониятини очди. М. С. Горбачев совет халқи номидан Португалия халқига, унинг тарихига, у жаҳон маданиятига қўшган ҳиссага, фашизмни улоқтириб ташлаб, у танлаб олган социал-сиёсий йўлга нисбатан ҳурмат билдирди.

Суратда: учрашув пайти. ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

Суҳбат эркин, кенг ва хайриҳоҳлик вазиятида ўтди. Бу — ҳозирги дунёдаги вазиятнинг ўтиш давридан иборат бир марра эканлигини кўриб турган ҳамда уларнинг мамлакатлари ўз имкониятларига яраша жаҳон муаммоларини ҳал этишда қатнашишлари учун масъулиятни англаётган икки давлат арбобининг суҳбати эди. Давлатлараро муносабатлардаги муҳолифлик ёки ярим муҳолифлик ҳолатини тенг ҳуқуқлилик ва манфаатлар мутаносиблиги асосида бартараф этиш ҳақида, Европа хавфсизлиги ва ҳар иккала давлат сиёсатида Европанинг устун аҳамияти тўғрисида, Европанинг жаҳон ишларидаги роли ҳақида, ривожланган мамлакатларнинг, жумладан БМТ доирасида шундай баҳамжиҳат ҳаракати тўғрисида гап бордики, бундай ҳаракат ривожланаётган мамлакатларнинг мустақил йўлини ҳурмат қилиш негизида уларнинг ниҳоятда ўткир муаммоларини бартараф этишни енгиллаштирган бўлур эди. Суҳбатдошлар қуролланиш пойгасини тўхтатиш, «ривожланиш учун қуролсизланиш» концепциясини рўёбга чиқариш ва регионал можароларни бартараф этиш бу йўлда ҳал қилувчи қадам бўлур эди, деган фикрга қўшилдилар.

Шу муносабат билан Анголадаги вазият алоҳида тилга олиб ўтилди. М. Соареш Португалиянинг мазкур мамлакат билан қадимий ва яқин алоқалари асосида Ангола проблемасини қандай тасаввур қилишини баён этиб берди.

Суҳбатдошлар М. С. Горбачевнинг АҚШга қиладиган визити муносабати билан ядро қуроли хусусидаги Совет—Америка музокараларининг ҳолати тўғрисида фикрлашиб олдилар, ўрта ва камроқ олислик ракеталарига доир шартнома тузилиши мумкинлигига юксак баҳо бердилар. М. С. Горбачев президент Р. Рейган билан ядровий хавф-хатарни камайтиришга оид бошқа масалаларни, аввало стратегик қуролларни қисқартириш проблемасини ҳал этишга ҳам тайёр эканлигини М. Соарешга маълум қилди.

Суҳбатдошлар турли системалар шароитида ишлаб чиқаришни технологик жиҳатдан янгилашнинг социал оқибатларига асосий эътиборни қаратиб шу ҳақда фойдали мунозара ўтказдилар. М. С. Горбачев социалистик тузум технологик ўзгартишларнинг янги босқичида инсон манфаатлари қандай ҳимоя қилиниши соҳасида капиталистик тузум билан мусобақалашишга тайёр эканлигини уқтириб ўтди.

М. Соареш М. С. Горбачевнинг «Қайта қуриш ва бизнинг мамлакатимизга ҳамда бутун дунёга хос янгича фикрлаш» китобини ўқиган, бу китоб Португалия учун мисли кўрилмаган нусхада икки кун ичида тарқалиб кетди. М. Соареш жаҳон тараққиётининг ҳозирги босқичида Совет Иттифоқининг роли ва муддаоларини жаҳон жамоатчилигига тушунтириб бериш нуқтаи назаридан китобга юксак баҳо бериб, автордан китобда кўтарилган баъзи масалаларга тўхталиб ўтишни илтимос қилди, бунга хусусан қайта қуриш концепцияси барча соҳаларда —иқтисодий, сиёсий, социал, маънавий, партиявий соҳаларда турмушнинг ўзи билан боғланишнинг янги, ҳал қилувчи босқичига кирганлиги муносабати билан батафсил жавоблар олди. Биз қайта қуришни амалга ошира туриб, деди М. С. Горбачев, ўз жамиятимизни маънавий жиҳатдан яхшилашни, уни моддий ҳамда маънавий жиҳатдан янгилашни ва шу орқали, совет халқининг турмушини яхшилаш орқали бошқа мамлакатлар билан яхшироқ муносабатлар ўрнатиш сари боришни истэймиз.

М. Соареш қайта қуриш муваффақиятга эришади, деб умид билдирди ва ўз навбатида Португалия жамиятидаги ўзгаришлар ҳақида, Португалиянинг Европа иқтисодий ҳамжамиятидаги иштироки тўғрисида, бу нарса унинг мамлакатига нима бераётганлиги ва мамлакатнинг ўзи «умумий бозор»га, жумладан унинг бошқа қитъалардаги мамлакатлар билан алоқаларини ривожлантириш нуқтаи назаридан нима бераётганлиги ҳақида гапирди. Португалия бошқа қитъалардаги мамлакатлар билан мулоқот қилишда кўп асрлик тажрибага эга.

Совет— Португалия муносабатларига катта эътибор берилди. Иқтисодий алоқаларни кенгайтириш ва такомиллаштиришга, умумий ва конкрет масалалар юзасидан сиёсий мулоқотни мунтазам ўтказиб туришга, Совет Иттифоқи билан Португалия халқларининг бир-бирини яхшироқ таниб олишига, маданий ва маънавий бойликларни баҳам кўришга кўмаклашишга ҳар иккала томон интилаётганлиги изҳор қилинди.

Суҳбатдошлар халқаро ишонч муайян даражада ўсганлигини таъкидлаб ўтдилар. Бу нарса кўпгина мамлакатларда, шу жумладан Америка жамиятида ҳам сезилиб турибди, бу эса Совет —Америка муносабатлари яхшиланишига умид боғлаш имконини беради. Шу муносабатларнинг яхшиланишидан бутун жаҳон ҳамжамияти манфаатдордир.

Португалия Президенти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини расмий визит билан ўз мамлакатига боришга таклиф этди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

Суҳбатда А. Г. Ковалев, Ж. Деуш Пинейру, Ж. Кутилейру, Н. Барата ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ҲОСИЛ-87

ҒАНИМАТ ДАМЛАРНИ ҚАДРЛАГАН ЮТАДИ

● 24 ноябрь куни республикамиз далаларидан 29191 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Мавсум бошидан бери тайёрланган пахта 4725928 тоннага етди.

● Бир кунда «зангори кема»лар билан 7613 тонна, мавсум бошидан бери эса 1991969 тонна пахта териб олинди.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 25 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
Сурхондарё	0,37	95,85	0,04	92,80
Бухоро	0,25	94,56	0,47	84,69
Хоразм	0,23	93,01	0,37	56,77
Жиззах	0,30	89,80	0,10	72,40
Тошкент	0,32	89,33	0,05	67,36
ҚҚАССР	0,24	85,93	0,02	66,25
Фарғона	0,98	85,27	0,18	31,56
Сирдарё	0,34	82,95	0,08	82,02
Наманган	1,15	79,92	0,87	53,95
Қашқадарё	0,46	72,33	0,31	67,72
Самарқанд	0,43	69,97	0,09	51,37
Андижон	0,85	66,93	0,44	24,98
Навоий	0,38	66,47	0,31	57,60
Республика бўйича:	0,51	82,62	0,24	62,25
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАВОИЙ	1,47	178,73	2,94	149,82
СУРХОНДАРЁ	0,54	119,32	0,07	133,03
Қашқадарё	0,82	90,85	0,63	119,97
Наманган	1,86	89,30	—	—
Бухоро	0,44	50,32	1,07	49,46
Республика бўйича:	0,65	108,35	0,34	125,43

ҲУРМАТ ШОҲСУПАСИ

24 ноябрда энг юқори кўрсаткичга эришганлар:

Самарқанд область Пайариқ районидаги «Қорақалпоғистон» совхози. Хўжалик меҳнатчилари йиллик планнинг 3,57 процентига тенг миқдорда пахта тайёрладилар.

Тошкент область Пискент районидаги Свердлов номли колхознинг Ж. Эгамбердиев бошлиқ бригадаси аъзолари қабул пунктларига планнинг 2,40 процентиги миқдорида «оқ олтин» етказиб бердилар.

Самарқанд область Пайариқ районидаги «Қорақалпоғистон» совхозининг механик-ҳайдовчиси Асқар Санақулов ўз машинаси бункеридан 4,5 тонна пахта тўкди.

Тошкент область Бўка районидаги Ильич номли колхоз теримчиси Раҳима Тўянова бир кунда 150 килограмм подбор терди.

Матбуот маркази хабар қилади

БУХОРО ОБЛАСТИ

Ғиждувон районидаги 11-қўриқ совхоз миришкорлари қабул пунктларига 3016 тонна пахта топшириб, йиллик планни муваффақиятли уддаладилар. Ҳосилнинг 1368 тоннаси машиналар бункеридан тўкилди.

СССР Давлат мукофоти лауреати Аҳмад Сафаров, Сайфи Ҳусенов, Саид Каримов, Садир Тожиев бошлиқ бригадалар йиллик планни 147—163 процентга етказиб бажардилар.

Шу районнинг Карл Маркс номли, «Коммунизм», «Зарафшон» колхозлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшира бошладилар.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Пахтачи районидаги Свердлов номли колхозда машина терими плани бажарилди. Пахта териш машиналари бункеридан 1100 тонна «оқ олтин» тўкилди.

СИРДАРЕ ОБЛАСТИ

Боёвут районидаги «Биринчи май» совхози деҳқонлари юбилей йили планини бажардилар. 4100 тонна хом ашёнинг 3 минг тоннага яқини машиналар ёрдамида териб олинди. Хўжаликнинг Раҳмат Ҳатамов ва Шодмонқул Ашуров бошқараётган пешқадам бўлимлари ҳар бир гектар ер ҳосилдорлигини 29,5 центнерга етказдилар.

Хўжалик коллективи давлатга яна 150 тонна «оқ олтин» териб топширишни планлаштирмоқда.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Андижон районидаги «Ленинград» колхозининг учта бригадаси йиллик план бажарилганлиги тўғрисида рапорт беришди. Мамадали Воҳидов, Дадаали Сатторов ва Мирзабаҳром Қўчқоров бошчилик қилаётган бу коллективлар адр ерларда меҳнат қилиб, яхши натижаларга эришдилар. Чуночи Воҳидов бригадаси 58 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан хом ашё йиғиштириб олди.

Теримчилар орасида опа-сингил Ижобат ва Марҳабо Мусаевалар бошқаларга ўрнак бўлишди. Улар шу кунгача 8 тоннадан «оқ олтин» териб хирмонга топширишди.

Хўжаликда пахта териш ва уни давлатга топшириш давом этмоқда.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Гурлан районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари давлатга 2853 тонна пахта сотиб, йиллик планни бажардилар. Бу йилги мавсумда Фарҳод Жумабоев, Рустам Шерматов ва Шермат Матюсупов бошлиқ илғор бригадаларининг меҳнатчилари айниқса яхши ишладилар.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Автоном республикада 6-хўжалик меҳнат ғалабаси тўғрисида рапорт берди. Йиғим-терим фронтининг бу галги ғолиби Тўрткўл районидаги орденли «Коммунизм» колхози бўлди. Хўжалик ҳар бир гектар ердан 28,1 центнердан ҳосил йиғиб олди. Умуман колхозчилар уйган «оқ олтин» хирмони 3720 тоннани ташкил этди. Ҳар бир гектар ерда етиштирилган ҳосил 35—36 центнерни ташкил этди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхози меҳнатчилари кейинги кунларда зўр ғайрат билан ишлаб, план бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар. Хўжалик миришкорлари республиканинг катта хирмонига 1364 тонна «оқ олтин» билан ҳисса қўшдилар. Ҳосилдорлик гектарига 29,5 центнерни ташкил этди.

Пахтакорлар давлатга яна 100 тонна пахта топшириб, ҳар гектар ер самарадорлигини 30 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

• КПСС XXVII съезди қарорлари—ҳаётга

ЕТУКЛИК ИМТИҲОНИ

Хоразм область партия ташкилоти Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига қандай тайёрланяпти?

— Қайта қуришнинг дастлабки даврида амалга оширилган ишлар, тўпланган тажрибалар нималардан иборат? Область партия ташкилоти Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига қандай ҳозирлик кўрмоқда? Режалар, етилган масалалар хусусида нима дейсиз? «Совет Ўзбекистони» мухбири Ф. Зоҳидов область партия комитетининг биринчи секретари М. МИРҚОСИМОВга юқоридаги саволлар билан мурожаат қилди ва у қуйидагиларни гапириб берди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган докладида таъкидланганидек, мамлакатимизда қайта қуриш жараёни янги босқичга, бутун ижтимоий ҳаётни демократиялаш ва туб иқтисодий ислоҳотни амалга оширишда энг масъулиятли паллага қадам қўймоқда. Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш қайта қуришни жадаллаштиришда партия ташкилотлари фаолиятини янада активлаштириш учун жиддий омиллар бағишлайди.

Қайта қуришнинг ўтган даври якунлари, тўпланган тажрибалар, муваффақиятлар ва муваффақиятсизликлар тўғрисида холисона фикр юритиш келгуси ҳаракатимиз учун принципиал аҳамиятга эга. Нималарга эриша олдик, нима ўзгарди, қандай маррада турибмиз, қандай вазифаларни ҳал этишимиз керак —ҳозир биз ана шулар тўғрисида чуқурроқ ўйлаб, ҳаққоний хулосалар чиқаришимиз, дадил қадамлар билан олдинга боришимиз лозим.

Аввало, қайта қуриш ғоялари, мақсад ва вазифалари одамлар онгига сингиб, партия белгилаган бу йўлни кенг омма қизғин қўллаб-қувватлаётганини айтиб ўтмоқ керак. Янгича фикрлаш, жамият олдидаги ижтимоий бурчга янгича муносабат қарор топяпти. Халқимиз социалистик демократиянинг мусаффо ҳавосидан нафас олиб, демократия ва ошкоралик ривожланаётган шароитда яшашга ва ишлашга ўрганмоқда.

Партия ташкилотлари иш услуби ва методларини ўзгартириш ҳамда тинмай такомиллаштира бориш қайта қуришнинг ҳал қилувчи омилларидандир. Область, шаҳар ва район партия комитетлари эскича услубдан, умрини яшаб бўлган методлардан қутулишга, қоғозбозлик ва расмиятчиликка қатъиян чек қўйишга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Обком секретариати кенгашлар ва йиғилишларни тартибга солиш, мажлисбозликка хотима бериш, муҳокамага киритиладиган масалалар қамровини қисқартириш тадбирларини ишлаб чиқди ва кундалик ишга жорий этди. Ҳозир ҳар галги бюро мажлисига бир ёки икки масала киритилади. Планда ташқари масалалар олдиндан ҳар томонлама ўрганилади, бўлимлар ва секретарлар томонидан батафсил кўриб чиқилади, шундан кейингина коллегиал органлар муҳокамасига тавсия этилади.

Шу факт диққатга сазоворки, шаҳар ва район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига турли хил ҳужжатлар юбориш, яъни қоғозлар оқими кескин камайди. Қоғозлар билан эмас, балки одамлар билан кўпроқ ишлаш, жонли ташкилотчилик билан шуғулланиш, кадрларни танлаш жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга доимий эътибор бериш учун реал шароит яратилди.

Қайта қуришнинг муваффақиятини кадрлар ҳал қилади. Кадрлар сиёсатида ленинча принципларга оғишмай амал қилиш бузилмас қоида бўлиб қолишига, ҳар бир раҳбар ходим моҳир ташкилотчилик ва сиёсий тарбиячи ролини муносиб оқлашига эришиш йўлида анчагина ишлар қилинди. Партия комитетларининг кадрлар номенклатураси тартибга солиниб, сифат составини яхшиланди.

Ҳозирги вақтда область партия комитети номенклатурасидаги 972 ходимнинг 60 процентидан кўпроғи халқ хўжалиги мутахассисларидир. Улардан олий маълумотли 60 дан ортиқ мутахассис саноат корхоналарига раҳбарлик қилмоқда. Қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг 87,5 проценти, колхоз раисларининг ва совхоз директорларининг 94,1 проценти ўз соҳалари бўйича махсус маълумотга, зарур билим ва тажрибага эга бўлган кишилар эканлиги экономикага раҳбарлик савиясини оширишда ижобий роль ўйнаяпти.

Шаҳар ва район партия комитетлари номенклатурасига киритилган 2500 дан ортиқ ходимнинг 87,5 проценти олий ва тугалланмаган олий, уларнинг бир қисми эса олий партиявий-сиёсий маълумотга эга бўлиб, халқ хўжалигининг зарбдор участкаларида ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб бормоқдалар. 1986 йилда ва шу йилнинг ўтган ойларида 425 раҳбар ходим иттифоқ, республика, областлараро курслар ва семинарларда қайта тайёрловдан ўтди. Тараққиётнинг ҳозирги босқичида кадрларга нисбатан ўсиб бораётган талаб уларнинг ўқиши ва малака оширишига эътиборни янада кучайтириш зарурлигини тақозо этади.

Партия ташкилотлари хотин-қизларни раҳбарлик ишларига кўтариш, ёш кадрларни авайлаб ўстириш ва тарбиялаш масалаларига катта аҳамият бермоқдалар. Шаҳар ва район партия комитетлари секретарларининг 34 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Обком номенклатурасидаги ходимларнинг учдан бир қисми 35 ёшгача бўлган ёшлардан иборат. Обком аппарати масъул ходимларининг 58 проценти кейинги уч йил давомида ишга келганлиги, уларнинг кўпчилиги ишонч ва бурчни оқлаётганлиги қайта қуриш даврида кадрларнинг янги отряди камол топаётганлигидан далолат беради.

Кадрларни ўрганиш ва резерв тайёрлашнинг самарали форма ва методларини излаб топишда муайян тажрибалар тўпланяпти. Область партия-хўжалик активларидан юздан ортиқ киши чорвачилик фермаларига сиёсий ташкилотчилар қилиб биркитилган, уларнинг ишчанлик қобилияти, ташкилотчилик маҳорати одамлар орасидаги ишда, конкрет натижаларда намоён бўлаётир. Колхоз ва совхозлар бош мутахассисларининг кўпчилиги шахсий, ижодий план асосида ишлаяпти. Ижодий планлар қандай бажарилаётганлиги ҳақида 130 мутахассиснинг ҳисоботи область партия комитети бўлимларида тингланди. Янгиликни сўзда эмас, амалда жорий этишга, замон талаби даражасида ишлашга қодир бўлган мутахассислар раҳбарлик лавозимларига тавсия қилинмоқда.

Раҳбарларни танлашда номзодлар муҳокамаси ҳамма ерда амалиётга сингиб бормоқда, уларга бериладиган характеристика очиқ партия йиғилишларида, меҳнат коллективларида муҳокама қилинади ва тасдиқланади. Партия комитетлари коммунистларнинг ҳисоботларини вақти-вақти билан тинглаб, уларнинг фаолияти ва ахлоқий жиҳатлари назоратда бўлишига яқиндан эътибор беряпти.

Область партия ташкилоти сафлари КПСС XXVII съездидан сўнг сон жиҳатдан ҳам, сифат жиҳатдан ҳам мустаҳкамланди. Қайта қуриш режаларини рўёбга чиқаришда етакчи ва сафарбар қилувчи катта кучга эга бўлди. Партия комитетларининг, мавжуд 1217 та бошланғич, 1373 та цех партия ташкилотлари, 848 та партия группасининг шу кунлардаги диққат-эътибори Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига тайёргарликни авж олдиришга, коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини оширишга, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришга қаратилган.

Конкрет иш, пировард натижа— партия ташкилотлари фаолияти мезонидир. Шу жиҳатдан қараганда, область экономикасини ривожлантиришда олдинга томон сезиларли силжиш юз берди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ўн ойлик план ошириб бажарилди, капитал қурилиш суръатлари жадаллашди. Илғор коллективлар икки йиллик планни, уч юздан ортиқ бригада, цех, участка, уч мингдан зиёд ишлаб чиқариш илғорлари Улуғ Октябрь 70 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларини адо этишди. 50 та ташкилот, 400 та цех, бригада, ферма, участка, 2500 дан ортиқ ишлаб чиқариш илғори юбилей шарафига олинган социалистик мажбуриятларини бажариб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

Агросаноат секторининг барча буғинларида йилни муваффақиятли якунлаш учун қаттиқ кураш кетмоқда. Хонқа, Гурлан, Урганч ва Ҳазорасп районлари, кўпгина илғор хўжаликлар ва юзлаб бригадалар пахта тайёрлаш планини уддалаб, мажбурият ҳисобига ҳосил топшираётирлар. Дон, сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари, гўшт, сут, тухум етиштиришни кўпайтириш йўлида муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Хўжалик юритишнинг янги методларига ўтиш, бригада ва оила пудрати усули афзалликларини илғорлар тажрибаси яққол исботлаяпти.

Социал ривожланишни жадаллаштириш соҳасида ғоят масъулиятли ва салмоқдор вазифалар олдимизда турибди. Бу йўлда муайян ишлар амалга ошириляпти. 1986 йилда ва шу йилнинг ўтган ойларида давлат маблағи ҳисобига қарийб 210 минг квадрат метр, кооператив усулда 35 минг квадрат метрдан ортиқ турар жой қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки шахсий уй билан таъминлаш вазифаси ҳал қилинадиган вақт яқинлашяпти. Кейинги даврда давлат ва колхозлар маблағи ҳисобига мактаблар, мактабгача болалар муассасалари, соғлиқни сақлаш ва маиший хизмат шохобчалари қурилиши миқёси анча кенгайди.

Меҳнатга қобилиятли аҳолини иш ўрни билан тўла таъминлаш мақсадида колхоз ва совхозларда саноат негизида ёрдамчи хўжаликлар барпо қилинмоқда. Бу борада Боғот районидаги Нариманов номли, Хива районидаги Фрунзе номли, Урганч районидаги Калинин номли ва бошқа кўпгина колхозлар тажрибаси ўрнак бўла олади. Аммо ёрдамчи хўжаликларни ривожлантиришда мавжуд имконият ва ички резервлардан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Бу муҳим масала партия, совет ва касаба союз ташкилотлари диққат марказига олинган.

Илғор тажриба ва янгиликларни, ташаббус ва ижодкорликни маъқуллашгина кифоя эмаслигини, балки янгиликка йўл очиш, ташаббусни кенг ёйиш, сўз ва иш бирлигини таъминлаш зарурлигини доим эсда тутмоқдамиз. Битта мисол: КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига «Совет халқининг илҳомбахш ижодий меҳнати —ўн иккинчи беш йиллика» деган Мурожаатномасига жавобан қатор меҳнат коллективларининг социалистик мажбуриятларини область партия комитети маъқуллаган эди. Белгиланган режаларнинг бажарилиши мунтазам равишда назорат қилиб борилди. Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозлари, илғор корхоналар белгиланган марраларни эгаллашга муваффақ бўлдилар. Сўз билан иш бир жойдан чиқмаган айрим хўжалик ва корхоналардаги аҳвол танқидий таҳлил қилиниб, етилган масалаларни оператив равишда ҳал этиш йўллари белгилаб олинди.

Демократия ва ошкораликни ривожлантиришнинг таъсирчан воситаларидан тўлароқ фойдаланишда баъзи ишлар амалга оширилмоқда. Партия комитетларининг секретарлари партиявий иш масалаларига бағишлаб ўтказилган кенгаш ва фикр олишувлар якунларидан партия аппарати ходимларини, партия активини хабардор қилиб боришади. Ягона сиёсий кунларда раҳбар ходимлар ижтимоий-сиёсий мавзуларда докладлар қилишади. Пленум, бюро мажлислари ва партия йиғилишларини танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтказишга, қабул қилинган қарорлар аниқ, пухта бажарилишига, оммавий ахборот воситалари жанговарлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Бу иш Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига тайёргарлик жараёнида янада кучайтирилди.

Область, шаҳар ва район партия комитетларининг раҳбар органлари ҳисоб берадиган пленумларга тайёргарлик кўриш бўйича ташкилий-тарбиявий тадбирлар плани ишлаб чиқилиб, унинг аниқ бажарилиши таъминланяпти. Партия комитетларининг аъзолари жойларда коммунистлар, меҳнаткашлар билан суҳбатлар, фикр олишувлар ўтказаётирлар. Бошланғич партия ташкилотларида ўтказилаётган йиғилишларда комитет, партия бюроси ҳисоботлари принципиаллик, талабчанлик вазиятида муҳокама қилинмоқда. Социологик тадқиқот ўтказилиб, 20 мингдан ортиқ коммунист қайта қуришга оид фикр-мулоҳазаларини баён қилди.

Нимаики қилган ва қилаётган бўлсак, булар ҳаммаси катта ишнинг бошланиши, холос. Етилган масалалар, ҳал қилинмаган проблемалар талай. Ишимизда камчиликлар ҳам оз эмас. Қайта қуриш даври хўжалик юритишнинг янги методларига, хўжалик ҳисобига ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлашга ўтиш, давлат қабули ва кўп сменали иш кунини жорий этиш, капитал қурилиш суръатини тезлатиш, меҳнатга яроқли аҳолини ишга тўла жойлаштириш юзасидан қилинаётган ишларни янада кучайтиришни талаб этмоқда.

Қайта қуриш йўли силлиқ ва равон эмас. Бу йўлда қийинчиликлар, муаммолар юз бераётганлигидан кўз юмиб бўлмайди. Турғунликдан, консерватизмдан батамом халос бўлиш учун муросасиз кураш олиб боришимиз зарур. Эскирган қоидалар, йўл-йўриқлар асоратида қолган, демократия шароитига мослаша олмаган, масъулиятдан чўчиган кишилар билан бир сафда бора олмаймиз. Янгиланиш даври янгича фикрлаб, янгича ишлашга даъват этмоқда. Интизомсизлик ва хўжасизликка, сусткашлик ва колоқликка, буйруқбозлик ва қуруқ сафсатага ўрин йўқ. Ҳаракат қилиш, фақат олдинга интилиш, вазифаларни, муаммоларни омилкорлик билан ҳал этиш лозим. Биз ўз бурчимизни шундай тушунамиз.

Қайта қуриш — коммунистлар учун, бутун халқимиз учун етуклик имтиҳони. Бу имтиҳондан муваффақиятли ўтиш, Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш қатъий азму қароримиздир.

ОЛИМ ВА ИНСОН ЖАСОРАТИ

Улуғ ватандошимиз, академик Н. И. Вавилов туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан мамлакатимиз шу кунларда унинг хотирасини ёдга олмоқда. ЮНЕСКО қарорига кўра, бу юбилейни жаҳон жамоатчилиги кенг нишонламоқда. Атоқли ботаник ва ўсимликшунос, таниқли генетик ва агроном, тиниб-тинчимас географ ва этнограф , истеъдодли публицист ва тарихчи, фаннинг машҳур ташкилотчиси, давлат ва жамоат арбоби бўлган олим ўз фаолиятининг барча қирраларида фақат даҳоларгина эриша оладиган чўққиларга чиқди. СССР Фанлар академияси билан В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг 24 ноябрь куни Москвадаги давлат Марказий концерт залида бўлиб ўтган тантанали мажлиси илм-фан марди майдонининг ҳаётдаги жасоратига бағишланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари В. П. Никонов ва А. Н. Яковлев, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Давлат агросаноат комитетининг раиси В. С. Мураховский, КПСС Марказий Комитети Фан ва ўқув юртлари бўлимининг мудири В. А. Григорьев президиумга чиқадилар. Давлат муассасаларининг масъул ходимлари Н. И. Вавиловнинг шогирдлари ва издошлари, кўпгина мамлакатларнинг таниқли олимлари ҳам президиумдан жой оладилар.

СССР Фанлар академиясининг президенти, академик Г. И. Марчук мажлисни кириш сўзи билан очиб, Н. И. Вавиловнинг ҳаёт йўли илмфандаги фидойилик, олим ва инсон жасоратининг олижаноб тимсоли эканини таъкидлади.

ВАСХНИЛ президенти академик А. А. Никонов «Н. И. Вавиловнинг ҳаёти ва фаолияти» мавзуида доклад қилди. Лениннинг мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини, унинг экономикасини, қишлоқ хўжалигини ва илм-фанини ривожлантириш тўғрисидаги даъватига «лаббай» деб жавоб берган янги Россиянинг машҳур бунёдкорлари орасида ёш Николай Вавилов ҳам бор эди. Бугун биз жуда катта миқёсдаги проблемаларни илгари суриб ҳал этган XX асрнинг буюк олимини шарафламоқдамиз. У ҳақиқатни, асл илм-фанни фидойилик билан муросасиз ҳимоя қилди, катта халқаро обрў орттирди, чет эллардаги кўпгина академиялар ва илмий жамиятларнинг аъзоси этиб сайланди.

Докладчи олим ҳаётининг асосий даврларига тўхталиб, Николай Вавилов ўзининг дастлабки илмий тадқиқотлари, биринчи экспедицияларини студентлик чоғидаёқ бошлаганлигини айтди. Дмитрий Николаевич Прянишников унинг энг севимли устози эди, умрининг охирига қадар ҳам Дмитрий Николаевичнинг ўз истеъдодли шогирдига меҳр-оқибати сўнмади, Вавилов бошига оғир кунлар тушганида устози ўз ҳаётини хавф-хатарга қўйиб, уни қутқаришга уринди.

Николай Иванович 50 дан кўпроқ мамлакатга илмий экспедициялар уюштирди, жаҳондаги асосий деҳқончилик районларини тадқиқ этди. Буни ҳаётий эҳтиёжлар, мамлакат озиқ-овқат фондини яратиш учун ўсимлик ресурсларини сафарбар этиш зарурати тақозо этган эди. Вавилов тоғу тошлардан ошиб ўтди, киши оёғи етмаган чангалзорларга, жазирама саҳроларга борди. У мард, баҳодир ва чидамли саёҳатчи эди. У маданий ўсимликлар селекциясининг илмий асосларини яратди. Вавилов ва унинг ходимлари ёзган «Селекциянинг назарий асослари» уч томли асари ҳозиргача ҳам пойдеворига ботаника — география ва генетика принциплари қўйилган амалий генетика бўйича фундаментал қўлланмадир.

Олимнинг илм-фаннинг йирик ташкилотчиси сифатидаги фаолиятида ажойиб истеъдоди намоён бўлди. У аслида Бутуниттифоқ деҳқончилик институтининг асосчиси ва доимий раҳбари бўлди.

1929 йилда В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси очилди ва Н. И. Вавилов асосли равишда шу академиянинг президенти бўлди. «Олимлар ижодий ишини рағбатлантириш, тафаккурни энг муҳим проблемаларга жамлаш керак»— Вавилов академия ва унинг институтлари вазифаси шундан иборат, деб ҳисоблар эди. Аммо истеъдодли олим мамлакат қишлоқ хўжалик фани штабига узоқ вақт раҳбарлик қила олмади. Ўттизинчи — қирқинчи йилларда содир бўлган шахсга сиғиниш шароитида, ошкораликнинг йўқлигидан фанда лисенкочилик пайдо бўлди. Николай Иванович ниҳоятда оғир вазиятда инсон руҳининг улуғворлигини намоён этди — у ўз илмий масласини ва қишлоқ хўжалиги практикасида илм-фандан фойдаланишнинг ўз йўлини жаҳолат, фанатизм ва ақидапарастликдан принципиаллик билан ҳимоя қилди. Ўз эътиқодларини ҳимоя қилишдаги мардлиги ва ноҳақ қораланишидан кейинги вафоти билан ҳам у илм-фан қаҳрамонлари қаторидан жой олди. Лисенкочилик эса, деб таъкидлади докладчи, — шахсга сиғиниш даврининг маҳсули эди ва шахсга сиғиниш билан биргаликда ғойиб бўлди.

Академиямизнинг ҳозирги состави номидан бу илм даргоҳи тарихида ана шундай ачинарли ҳолат юз берганлигидан чуқур таассуф билдиришига вакил қилинганман,— деди ВАСХНИЛ президенти. Ҳозирги кунда академияда ва унинг институтларида монополизмнинг ҳар қандай кўринишларини истисно этадиган ижодий вазият вужудга келтирилган. ВАСХНИЛ ҳозирги вақтда ўз фаолиятини мамлакат экономикаси аграр сектори тараққиётининг асосий проблемаларига қаратмоқда. Мамлакатимизда жамият ҳаётининг барча соҳаларини революцион қайта қуриш амалга оширилаётган ҳозирги шароитда қишлоқ хўжалиги фани зиммасига мамлакатимизга муносиб бўлган агросаноат комплексининг илмий асосларини ишлаб чиқишдек масъулиятли вазифа юкланмоқда.

Николай Иванович Вавиловнинг ёрқин умри ва жўшқин фаолияти батамом ана шу мақсадга қаратилган эди, — деди пировардида докладчи. Унинг жасорати сўнмайди, унинг номи асрлар бўйи унутилмайди. Илм-фанимиз ва халқимиз революцион ўзгаришларни амалга ошириш учун бугун олим ғояларини қурол қилиб олдилар.

СССР Фанлар академияси ва ВАСХНИЛнинг тантанали мажлиси Н. И. Вавилов номли Бутуниттифоқ генетик-селекционерлар жамияти V съезди ялпи мажлиси билан узвий боғланиб кетди. Сўзга чиққан етакчи совет олимлари ва уларнинг чет эллик ҳамкасблари буюк биолог меросининг асрларга татийдиган аҳамияти, Вавилов таълимотининг ҳозирги дунё табиатшунослиги тараққиётига жуда катта таъсири ҳақида гапирдилар.

(ТАСС).

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК РУҲИДА

ДЕҲЛИ, 24 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. И. Рижковнинг Ҳиндистон Бош министри Р. Ганди билан якунловчи учрашуви бўлди.

Халқаро вазиятнинг актуал проблемалари ҳамда Совет—Ҳиндистон муносабатларининг хилма-хил масалалари юзасидан батафсил фикрлашиб олиш давом эттирилди. Бунда Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ядро уруши хавфини бартараф этиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш ва қуролсизланиш масалаларига, Деҳли декларациясида ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишга алоҳида эътибор бераётганликлари тасдиқланди.

Фикрлашиб олиш Совет—Ҳиндистон икки томонлама ҳамкорлиги масалаларида фикрларнинг ғоят ўхшашлигини, бу ҳамкорликни янада кенгайтириш ва сифатини ошириш томон изчил иш олиб боришдан ҳар икки томоннинг манфаатдорлигини кўрсатди. Ана шу мазмунда 1985—1987 йилларда олий даражадаги Совет—Ҳиндистон учрашувлари чоғида эришилган аҳдномаларнинг принципиал аҳамияти яна бир бор таъкидлаб ўтилди.

Иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари Ҳиндистонда СССРнинг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 70 йиллигига бағишланган фестивали муваффақиятли бошланганини таъкидладилар. Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги мароқли фестивали каби СССРнинг Ҳиндистондаги фестивали ҳам Совет ва Ҳиндистон халқларини маънавий жиҳатдан яқинлаштиришда муҳим роль ўйнаши керак.

Н. И. Рижков билан Р. Ганди ҳамма соҳаларда Совет—Ҳиндистон дўстона муносабатларининг муваффақиятли ривожланиши бундан буён ҳам иккала мамлакат халқларининг туб манфаатларига, тинчлик ва ялпи хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига самарали хизмат қилишига ишончлари комил эканлигини изҳор қилдилар.

Н. И. Рижков Ҳиндистон заминида совет делегациясини самимий ва шод-хуррамлик билан кутиб олганлиги учун Ҳиндистон ҳукумати ва халқига чин қалбдан миннатдорчилик билдирди.

Суҳбат самимийлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

Сўнгра бир қанча Совет—Ҳиндистон ҳужжатлари имзоланди.

Н. И. Рижков билан Ражив Ганди иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзоладилар.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. М. Каменцев билан Ҳиндистон молия ва савдо министри Н. Д. Тивари СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг янги формалари тўғрисидаги битимни имзоладилар.

СССР олий ва ўрта махсус таълим министри Г. А. Ягодин билан одам ресурслари, соғлиқни сақлаш ва оила фаровонлиги министри П. В. Нарасимха Рао олий таълим ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битимни имзоладилар.

СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Ю. М. Воронцов билан граждан авиацияси ва туризм давлат министри Ж. Тайтлер туризм соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзоладилар.

Бундан ташқари, 1988 йилда СССР билан Ҳиндистон ўртасида товар обороти тўғрисида протокол ва олий таълим тўғрисидаги дипломлар эквивалентлиги ҳақида протокол имзоланди.

Шу куни Н. И. Рижков Н. Д. Тивари, П. В. Нарасимха Рао билан, шунингдек Ҳиндистон мўдофаа министри К. Ч. Пант, Ҳиндистон энергетика министри Васант Сатхе билан учрашди. Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Н. И. Рижков Ҳиндистоннинг савдо-саноат доиралари намояндалари билан учрашди. Икки юз нафардан ортиқ бизнесчилар Ҳиндистоннинг ҳамма штатларидаги ҳам катта, ҳам ўртача ва кичик компанияларнинг вакиллари сифатида келдилар. Бу эса Ҳиндистон савдо-саноат доираларининг мамлакатимизда экономика соҳасида амалга оширилаётган қайта қуриш жараёнига, Совет Иттифоқи билан савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантиришга зўр қизиқиш билан қараётганликларидан далолат беради. Н. И. Рижков учрашув қатнашчиларининг кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтарди.

СССР Министрлар Советининг Раиси мамлакатдаги ёш илмий марказлардан бири —иммунология миллий институтини бориб кўрди, унинг лабораторияларини кўздан кечирди. Институт директори доктор Т. Прасад Совет Иттифоқидан келган олий мартабали меҳмонни назарий ва амалий иммунология соҳасида олиб борилаётган тадқиқотларнинг асосий йўналишлари билан таништирди. Совет ҳукуматининг бошлиғи институт ходимларига уларнинг инсонпарварлик меҳнатларида муваффақиятлар тилади.

Деҳлидаги совет фани, маданияти ва санъати уйида Н. И. Рижков Ҳиндистон —Совет маданий жамияти (ХСМЖ) ва Совет Иттифоқининг дўстлари жамияти (СИДЖ) активлари билан учрашди. Ҳиндистоннинг таниқли жамоат арбоби, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Аруна Асаф Али, СИДЖ Раиси Бали Рам Бхагат ва ХСМЖ миллий кенгашининг раиси В. Р. Кришна Айер совет раҳбарини табрикладилар.

Сўнгра йиғилганлар ҳузурида Н. И. Рижков нутқ сўзлади.

СССР Министрлар Советининг Раиси Совет—Ҳиндистон дўстлигини мустаҳкамлашга қаратилган фаолиятда иштирок этаётган ҳамма кишиларга чуқур миннатдорчилик билдириб ХСМЖ, СИДЖ активларига уларнинг ишларида янгидан-янги катта муваффақиятлар тилади.

В. ЖАЛАГОНИЯ,
С. СОЛОВЬЕВ,
В. ТАЛАНОВ.

СОВЕТ—АМЕРИКА ТИНЧЛИК ЮРИШЛАРИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС мухбири). «Халқаро тинчлик юришлари» жамоат ташкилотининг президенти Элан Эффелдт: «Хавфсизлигимизни таъминлайдиган биргина усул — ҳамкорлик қилиш ва тинч-тотув яшаш билишни таъминлашдан иборат эканлигини тарих ўргатмоқда. Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилиш ва тинч-тотув яшаш — рўёбга чиқмайдиган орзу эмас, бироқ биз буни била туриб, шундай яшай олишни сира ҳам ўрганолмаяпмиз. Бундан қирқ йил аввал СССР иккинчи жаҳон урушида бизнинг иттифоқчимиз бўлганда», — деди.

АҚШ ва СССРда ўтказиладиган Совет — Америка тинчлик юришлари мамлакатларимиз ўртасида ҳамкорлик қилиш ва тинч-тотув яшашга, инон-ишончга имконият туғдирадиган иқлим яратишда ёрдам бериши керак. «Халқаро тинчлик юришлари» билан тинчликни ҳимоя қилувчи Совет Комитетининг вакиллари Вашингтондаги миллий матбуот клубида душанба куни ўтказилган матбуот конференциясида шундай юришлар ўтказилажагини эълон қилдилар. Бу юришлар келаси йили бўлади.

14 июнь куни 200 америкалик граждан ва 200 совет граждани — икки мамлакат аҳолисининг катта-кичик ҳамма ёшдаги одамлари ва группаларининг вакиллари Вашингтондан Филадельфия сари юриш бошлайдилар. Улар автобусларга тушиб Филадельфиядан Питтсбуг ва Индианаполис орқали Айова штатининг чегарасига келадилар ва шу ердан Де-Мойн сари тинчлик юришларини давом эттирадилар. Йўлнинг учинчи, охирги бўлаги АҚШнинг ғарбий соҳили бўйлаб Лос-Анжелесдан Сан-Францискога боради ва 17 июль куни шу ерда тугайди. 18 августда юришнинг америкалик қатнашчилари Москва орқали Одессага учадилар ва совет тинчлик учун курашувчилари билан биргаликда Украина йўлларини босиб Киевга борадилар, поездга тушиб, 13 сентябрь куни Москвага қайтиб келадилар ва Совет Иттифоқи пойтахтида уч кунни ўтказадилар. Жами АҚШ йўлларидан 205 миль, СССР йўлларидан эса 287 километр ўтилиши лозим.

Ўтган йилнинг ноябрида, деб эслайди Элан Эффелдт, ташкилот Совет — Америка қўшма тинчлик юриши ғоясини биринчи марта олга суриб, уни СССРда ўтказишни таклиф қилганида Оқ уй билан давлат департаменти «бу амалга ошириб бўлмайдиган гап, чунки Совет Иттифоқи бунақанги ишларга ҳеч қачон рухсат бермайди», деб туриб олгандилар. Аммо ўтган ёзда юриш рўёбга чиқди — Америка ва Совет Иттифоқининг тинчлик учун курашувчилари Ленинграддан чиқиб Новгород, Калинин, Клин, Солнечногорск орқали Москвага келдилар.

Тинчлик тарафдорлари йўлининг иккинчи бўлаги ўтувчи Айова штатидан сенатор Том Харкин икки мамлакат жамоатчилигининг янги қўшма ташаббуси эълон қилинганлигини табриклади.

ОЛИЙ СОВЕТ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ ЯНГИ ЗЕЛАНДИЯГА ВИЗИТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

СИДНЕЙ, 24 ноябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. Н. Нишонов бошчилигидаги СССР Олий Совети депутатларидан бир группаси бугун Янги Зеландия лейбористлар партиясининг раиси Р. Жоунс, мазкур партия бош секретари А. Тиммз, шунингдек Янги Зеландия меҳнат Федерациясининг бош секретари К. Даглас билан учрашди ва суҳбатлашди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида Совет парламент аъзолари Октябрнинг 70 йиллиги муносабати билан ўтказилган юбилей тантаналари тўғрисида гапириб бердилар. Янги зеландияликларнинг эътибори КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг «Октябрь ва қайта қуриш: революция давом этмоқда» мавзуидаги докладининг қоидалари ва хулосаларига, СССРда амалга оширилаётган қайта қуриш ва демократиялаштириш жараёнларига жалб этилди.

Суҳбатларда халқаро вазият, қуролсизланиш, ядро қуролини тақиқлаш, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашда парламент аъзолари ва касаба союзларининг роли масалаларини муҳокама қилишга катта ўрин берилди. Янги зеландиялик суҳбатдошлар М. С. Горбачевнинг Владивостокда сўзлаган нутқида баён этиб берилган Осиё—Тинч океани регионида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги совет программасини, шунингдек унинг Индонезияда чиқадиган «Мердека» газетаси мухбири билан суҳбатда баён этиб берган таклифларини қўллаб-қувватладилар. Ўз навбатида Совет парламент аъзолари Тинч океанининг жанубий қисмида ядросиз зонани вужудга келтириш тўғрисида жанубий Тинч океани анжумани қатнашчилари бўлган мамлакатларнинг қарорини Совет Иттифоқи қўллаб-қувватлаётганлигини айтдилар.

Португалия президентининг Москвада бўлиши

24 ноябрь куни Кремлда Совет—Португалия ҳужжатларини имзолаш маросими бўлди.

Ҳужжатларни имзолаш маросимида: Совет томонидан —КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громыко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар; Португалия томонидан — Португалия республикасининг президенти М. Соареш, унинг СССРга сафарида ҳамроҳлик қилаётган расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Совет Иттифоқи билан Португалия республикаси ўртасида иқтисодий, саноат ва техникавий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим, шунингдек архив материалларини қидириб топиш ва қайтариб бериш тўғрисида СССР Ташқи ишлар министрлиги билан Португалия Ташқи ишлар министрлиги ўртасидаги битим ҳам имзоланди.

* * *

Кечқурун М. Соареш ва унинг рафиқаси Кремлдаги Съездлар саройида ССР Иттифоқи Большой театрининг спектакли —Л. Минкуснинг «Дон-Кихот» балетини томоша қилдилар.

Ложада А. А. Громико рафиқаси билан, П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар президент билан бирга бўлдилар.

Залга Португалия ва СССР Давлат байроқлари осиб қўйилган эди. Спектакль бошланишидан олдин оркестр иккала мамлакат давлат гимнларини ижро этди.

* * *

Шу куни Португалия президенти фашизмга қарши курашда ҳалок бўлган совет жангчиларига чуқур ҳурмат бажо келтириб, Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди.

(ТАСС).

ҲОСИЛ-87

ДАЛА МЕҲНАТКАШЛАРИ! ҲОСИЛНИ ЕРДА ҚОЛДИРМАСЛИК ЧОРАЛАРИНИ КУЗГИ — ҚИШГИ ИШЛАР БИЛАН ОҚИЛОНА УЙҒУНЛАШТИРАЙЛИК

ВОДИЙДА БИРИНЧИ БЎЛИБ

Пахтачилик тарихида бунақанги оғир, мураккаб келган йилни ҳатто кўпни кўрган кексалар ҳам эслай олмайдилар. Деҳқон иродаси, маҳорати ва омилкорлиги учун ҳақиқий синов даври бўлган бу йилги мавсумда районимиз пахтакорлари нафақат областда, балки Фарғона водийсида биринчи бўлиб зафар маррасига етиб келдилар.

Мавжуд 16 минг 828 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 28,7 центнер ўрнига 29 центнердан ҳосил олинди. Она-Ватанга 48 минг 500 тонна қимматбаҳо саноат хом ашёси етказиб берилди. Умумий ҳосилнинг 90 процентдан ортиғи юқори сортларга қабул қилинди.

Бу йилги мавсумда пахтачиликни, хусусан, йиғим-теримни механизациялаштиришга эътиборни, айниқса, кучайтирдик. Бу эса йиғим-теримни жадал суръатларда олиб бориш имконини берди. 12 минг тонна пахта терим машиналари бункеридан тўкилди. Ҳар бир агрегатнинг мавсумдаги иш унуми 57 тоннани ташкил этди.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига прогрессив технологияни дадил жорий этаётган, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор усулларидан оқилона фойдаланаётган коллективлар район ютуғига салмоқли улуш қўшдилар. Бугунги кунда районимиздаги мавжуд 242 та пахтачилик бригадасидан 180 таси йиллик планни бажариб, социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Мураккаб келган мавсум район партия, совет, хўжалик раҳбарлари, коммунистлар ва комсомоллардан ишнинг кўзини билиб маҳаллий шароитлардан келиб чиққан ҳолда омилкорлик билан иш кўриш, доимо халқ орасида бўлиб, меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини тўғри йўналтира билишни талаб этади. Масъулиятли мавсум ишлаб чиқаришнинг янги-янги қаҳрамонларини юзага чиқарди. «Ғаниобод» совхозидан Абдураҳмон Ҳатамов, Маҳбубахон Абдусаматова, «Комсомол» совхозидан Садбарой Раҳмонова, Ҳошимжон Бўриев, «Қўқон» совхозидан Маҳмуджон Ҳайдаров, Муборакхон Каримова, «Қолгандарё» совхозидан Тоҳиржон Элчиев, Рўзибой Ўринов сингари деҳқончиликнинг ҳақиқий миришкорлари етакчилик қилган бригадалар азаматлари ҳар гектар ердан 35-40 центнердан хирмон кўтардилар.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам кўзга кўринарли ютуқларга эришдик. Дон, сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева, картошка, тухум, жун, пилла етиштириш ва давлатга сотиш йиллик плани барвақт бажарилди.

Мавсумнинг дастлабки довони ортда қолди. Аммо далаларимизда ҳали ҳосил бор. Юбилей йилида 50 минг тонналик юксак хирмон уюшга ваъда берганмиз. Об-ҳаво шароити ўзгариб турган шу кунларда район меҳнаткашлари, коммунистлари бир жон-бир тан бўлиб, далалардаги ҳосилни сўнгги мисқолигача йиғиб олиш, мажбурият маррасини тезроқ эгаллаш учун курашни қизитиб юбордилар.

С. ҲАМРОҚУЛОВ.

Ўзбекистон районн агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси.

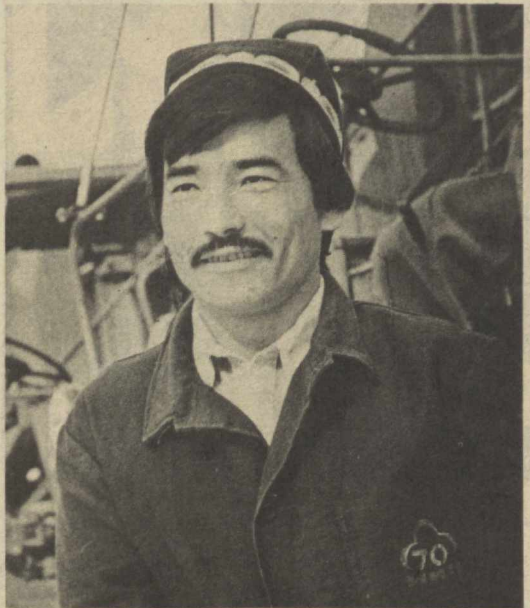

АНДИЖОН ОБЛАСТИ: Бўз районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Партия ХХ съезди» совхози деҳқонлари бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Пахтазорларда йиғим-терим суръати ҳали ҳам пасаймаган. Бунда азамат механизаторлар фаоллик кўрсатишяпти.

СУРАТДА: совхознинг тажрибали механизатори Иброҳимжон Каримов. У «зангори кема»си бункеридан 170 тонна «оқ олтин» териб беришга аҳд қилган.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ фотоси.

ҲАШАР

Воқеий ҳикоя

Изғирин умрини яшаб бўлган япроқларни шитирлатар, дарахтлар аста-секин либос ташлаб мудраб борарди.

«Боғ-токзорлардаги юмушларниям саранжомлаш пайти келибди, ўйлади Ҳайдар ота. — Шанба билан якшанбада болалардан фойдаланиб, бўладиган ишларни бўлдириб қўя қолганимиз маъқул. Бекордан ҳамма безор деганлар. Қош қорайгунча ҳарна ўзим ғимирлаб турай...»

Ота тахтакаравотдан аста тушаётган эди, Хайринисо буви тўхтатди:

— Барака топкур, чой дамловдим, совиб қолади-ку...

— Чойингни қўя тур, бунақа қулай кунлардан фойдаланмаслик ғирт нодонлик бўлади, — дея Ҳайдар ота режасини кампирига ҳам айтди-да, токқайчи, дастаррасини олиб, салмоқли одимлар билан боққа ўтди. У олмазорда эндигина иш бошлаган эди, эшикдан кириб келаётган келини билан кенжа ўғлининг қулоққа ёқмайдиган аччиқ-тирсиқ гаплари диққатини тортди.

— Атайлаб сизни қидириб юрибман-а! Келиб бошлиғимиздан бир оғиз илтимос қилишга ярамадингиз! Ношудлик ҳам эви билан-да! Жилла қурмаса, дўхтир-мўхтирлардан ам таниш-билиш орттирмаган экансиз! Мундоғ, танангизга ўйлаб кўринг: чилласи чиқмаган келин бўлсам... Бир камим далага чиқиб сазойи бўлишим қолувдими?! Йўқ, йўлини топинг. Бўлмасам... Нега далага чиқмадинг, деб зуғум қилишса ишлариниям йиғиштириб қўя қоламан! Уйда ўтирганлар озмунчами?!

Қиздирилган ёққа тушган чалпакдек жизиллаб бораётган Шоҳидахоннинг гапларини кўчадагилар эшитмасин деган андишада Муродилла эшикни зичлаб ёпди.

— Намунча юрагинг ёрилмаса?! Сени биров ўлимга олиб бораман деяптими? Умрингда ҳашар-пашарга чиқмаган оқбилаклардан экансан-да! Тушунсангчи, бу сен ўйлаганчалик ташвиш эмас, бор-йўғи бир сайр-ку! Эл қатори ишлайсан, шу баҳонада далада мазза қилиб яйраб келасан, — дея у босиқлик билан хотинини юпатмоқчи бўлди.

— Менинг ўрнимга ўзингиз мазза қилиб яйраб кела қолинг, бўлмасам! — юзини терс бурди Шоҳидахон. — Бу шанба тоғ томонларга сайрга олиб чиқмоқчи эдингиз! Якшанбада театргами, киногами... — келинчакнинг овози титраб узилди.

— То-озза гап уқмайдиган одамга қолган эканман-ку! Нима деяпганингни ўзинг тушунасанми?! Бу менинг шахсий ишиммиди, бутун эл-юрт ташвиши, ахир! — энди аччиқлана бошлади Муродилла.

— Кечагина «дунёда тенги йўқ танҳо» эдик, энди гап уқмайдиган бўлиб қолдик! Қўйинг-э, сиз билан пачакилашиб ўтиргандан кўра дадамга айтсам-у... Ишхонамиз бошлиғига бир оғиз қўнғироқ қилсалар олам гулистон эди. Келсинлар, барибир, айтаман...

Ҳайдар ота масъул жойларда ишлаб юриб пенсияга чиққан, ҳар бир ишхонада таниш-билиш, ошна-оғайнилари бор. Шу пайтгача бирон гапи ерда қолган эмас. «Дадамга айтаман...» деб келини ўзини назарда тутаётганини тушуниб қолган қария қараса, болалари орасида сал гапдан кўнгилхиралик чиқадиган. Ҳайдар ота бир икки йўталган бўлди-да, индамасдан ишини давом эттираверди. Даҳанаки жанг шу заҳоти тўхтади.

* * *

— Муроджон, Шоҳидахон, туринглар болаларим, дадангиз сўраяпти! — тонг қоронғисида уларни уйғотди Хайринисо буви.

— Ўғлим, тезроқ қимирлаб отингни кўчага чиқар: ишни уйқусида босиш керак. Шунда омад юришади. Кун ёйилиб кетмасдан дала бошига етиб борайлик, — деди Ҳайдар ота нонушта қилиб бўлишгач. Шу гапларни айтгач, қариянинг ўзи ўрнидан жадал қўзғалиб, сафар тадоригини кўра бошлади. «Отингни кўчага чиқар», дейиши билан Муродилла ҳам машинасини тайёрлашга киришди.

— Бир ёққа бормоқчимисиз, барака топкур? Эртаиндин болалардан фойдаланиб, ҳовлидаги зарил ишларни битирволамиз, дегандай бўлувдингиз? — чоли унутган юмушларни эслатиб қўймоқчи бўлди Хайринисо буви.

— Э-э... ҳаммасиданам зарил иш чиқиб қолди. Ўзим бош бўлиб, болаларимни би-ир сайр қилдириб келай. Сениям обораардим-ку, уйда ҳеч ким қолмайди-да. Яхшиси, биз қайтгунча қўлбола ош дамлаб тур!

— Ош қачонга тайёр бўлсин? — дарров отанинг йўриғига юра қолди кампири.

— Тушликка ул-бул олиб кетармиз, кечроққа пиширавер.

Машинани аллақачон шай қилиб турган Муродилла отасига ўгирилиб сўради:

— Қай томонга юрамиз, дадажон?

Ҳайдар ота ўз навбатида келинига юзланди:

— Ишхонангиздагилар қайси хўжаликка ҳашарга боришмоқчи эди, қизим?

Шоҳидахон тушунди, қайнотаси уларни ҳашарга бошлаб жўнаётган экан. Шу заҳоти келинчакнинг лаб-лунжи осилиб тушди-ю, Ҳайдар отага ботиниб бир сўз айтолмади...

Бу оилада ҳанузгача ҳеч ким Ҳайдар отанинг юзига тик қарамаган, бир гапини икки қилмаган. Келин ҳам ўз-ўзидан шу тартибга кўникканди. Хонадондаги майда-чуйдалар билан иши йўқ, айниқса, ўғли ва келинининг ички ҳаётига ҳеч қачон аралашмаган вазмин, салобатли қайнотаси, бир оғиз сўрамай далага олиб жўнаши Шоҳидахонга оғир ботди.

Шоҳидахон шаҳардан келин бўлиб тушган, далаларни экранларда кўрарди-ю, ўзи бирон марта ҳам чиқмаган эди. Баъзилардан нохуш гапларнигина эшитарди-да: «Ишласанг бир кунда қўлларинг косов, лабларинг дўрдоқ бўлади-қолади...»

Қайнотасининг саволи жавобсиз қолаётгани ёдига тушиб уялиб кетган Шоҳидахон эшитилар-эшитилмас шивирлади:

— Ҳамид Олимжон номли колхозга чиқамиз, дегандек бўлишувди...

Шаҳардан чиққунларича ҳеч ким чурқ этмади.

Гавжум ҳаёт бора-бора далаларга алмашинди. Машинанинг сал тушириб қўйилган ойнасидан намхуш ҳаво уфуриб кириб турибди. Кеча бир оз ёғиб ўтган ёмғирдан сўнг куз ҳавоси янаям сўлимлашган эди. Ҳайдар ота, бутун борлиқни унутиб юборгандек, чуқур ўйга толган. Бир текис кузалган тўмтоқроқ соқолини ҳар замонда тутамлаб, силаб-сийпалаб бораётган қария узоқ-узоқларга — далалар, қирлар, сўнг оппоқ қорли тоғларга хаёлчан тикиларди.

— Бир воқеа эсимга тушиб кетди, — деди ота ниҳоят орадаги ноқулай жимликни бузиб, кенг далалар ўртасида қаққайган тепаликка ишора қилар экан.

— Ҳў, анави тепаликни кўряпсизларми, — ҳикоясини бошлади ота. — Йигитлик чоғимда Ёнариқ деган жойда бир бойникига мардикор тушган эдим. Мана бу пахтазорларга ўхшаш бепоён экинзорлар бойга қарашли бўларди. Дала ўртасида анави тепаликдан ҳам зиёдроқ дўмбоқ ер қаққайиб турарди. Ҳар куни эртадан қаро кечгача тепаликни кетмон билан чопиб, унумдор тупроғини унумсиз ерларга таширдим. Бой истаса кунбай, феъли айниганда эса неча қоп тупроқ ташиганимни ҳисоблаб ҳақ тўларди. Бой бир кун тепамда туриб масхараомуз сўради:

— Ерларимнинг кенглиги, тепаликнинг катталиги сени даҳшатга солмаяптими?! Умринг охиригача анови дўнгнинг ҳаммасини ташиб улгура олармикансан?!

Унинг мазахлаши қонимни қайнатиб юборди. Қаддимни ростладим-да:

— Тепалигу шу ерларга доимо эга бўлиб юравераман, деб ишонасизми? Бир кунмас-бир кун ҳаммаси сиздан ҳам қолиб кетишини нечук ўйламайсиз?! — дедим кўзига тик қараб: Шу пайт юз-кўзим аралаш шарт-шурт қамчи ёғилиб кетди-ку!

Чидаб туролмадим: бир сапчиб бойнинг ёқасидан тутдим-да, эгардан олиб ерга урдим. Аччиғим чиқиб кетган экан, тепкилайвериб тупроққа қориштириб ташлабман. Қарасам, иш чатоқ: бойнинг гумашталари югуриб келишяпти. Ҳуркиб, нарироққа бориб турган тулпорни миндиму: «Ҳой қурумсоқ, манави арғумоқ менинг хизмат ҳақим, етсанг оласан!» дея, ҳув анови қирлар сари от қўйдим...

Мен ҳикоя қилган зўравонларни таг-томири билан қуритиш, ҳозирги эркимизга, мана шу кунларга етишиш учун Катта Ҳашар уюштиргандик. Болаларим, агар мени чиндан ҳурмат қилсангиз, аввало, майда-чуйдани орага солиб «сан-ман»-га борманглар. Энг муҳими — Халқ Ҳашари деган муқаддас удум юзига сира-сира оёқ қўймаслик керак.

Шоҳидахон тарафидан ҳашарга чиққанлар энг кўп пахта териб беришди. Ота эса доимий одатини канда қилмай, халқ қўшиқларидан бирини оҳиста куйлаганча ишларди. Шоҳидахон ҳам, негадир, қайнотасидан ортда қолмасликка тиришар, бармоқлари тирналиб кетганига қарамай ишдан бошини кўтармасди.

Шу куни ҳашарчилар рўйхатининг биринчи бандига Шоҳидахоннинг исм-фамилияси ёзилди. Қайтиб келишар экан, шаҳарга кириш олдидан Ҳайдар ота келинига юзланди:

— Қалай, сайр манзур бўлдими, қизим?

— Раҳмат, дадажон! — самимий миннатдорчилик билдирди Шоҳидахон ийманиброқ, — юзимни ёруғ қилдингиз. Бундай сайрга ҳар куни чиқишгаям розиман!

— Балли, қизим.

Муродилла индамасди. Машинани чапдастлик билан бошқариши, кўзларининг порлаши, лабининг сал кўтарилиб тушишидан унинг ҳам ғоят мамнун эканлиги сезилиб турарди.

Асад АСИЛОВ.

ЧЎЛҚУВАРЛАР АҲДИ

Муборак районидаги Аметхон Султон номли совхоз районда биринчи, областда иккинчи бўлиб ғалаба маррасини эгаллади. Давлатга 2400 тонна ўрнига 2700 тоннадан зиёд пахта топширилди.

Қўриқ хўжалик узоқ йиллар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планларини барбод бериб келарди. Шунга яраша давлатдан қарзи ҳам кўп эди. Бу йил раҳбарлик ўзгарди. Қайта қуриш шабадаси эсиб, ўрта бўғин кадрлар состави қайтадан кўриб чиқилди. Деҳқончиликда туб ўзгариш бошланди.

Қўриқ ер баҳодирлари зафар чўққисига осонликча эришганлари йўқ. Йил бошидан бери мардонавор тер тўкдилар. Фидокорона меҳнат ўз самарасини кўрсатди. Далаларда мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилди. Хўжаликда бу йилги пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш ишлари ҳам ҳар томонлама уюшқоқлик билан давом эттирилди. Социалистик мусобақа намунали йўлга қўйилди. Далаларда бешта терим-транспорт отрядига уюшган 40 та машина тўхтовсиз ишлади. Шунинг учун ҳам ялпи ҳосилнинг 75 проценти машиналар бункеридан тўкилди. Ҳар бир агрегат ёрдамида ўртача 70 тоннадан пахта терилди. Муаззам Саидов, Тўймурод Имомқулов, Эркин Хўжаев, Александр Бецилин, Ҳасан Ҳамроев каби «зангори кема» капитанлари 100—150 тоннадан пахта тердилар.

Об-ҳаво қийин келган бу йилги шароитда кўпгина бўлим ва бригадалар деҳқонлар омилкорлик билан иш юритиб, бир ярим-икки план миқдорида пахта тайёрлашга эришдилар. Масалан, Раҳмон Жумаев бошқарувчи бўлган бўлим 306 тонна ўрнига 420 тонна, Сафар Тўев бошқарувчи бўлган бўлим 485 тонна ўрнига 625 тонна, Қулмурод Каримов бошқарувчи бўлган бўлим 441 тонна ўрнига 550 тонна пахта тайёрлади. Ҳасан Тўев, Шоим Ширинов, Жума Тўев, Кенжа Жўраев, Ўктам Эшонқулов сингарилар бошлиқ бригадаларда ҳар гектар қўриқ ердан 14 центнер ўрнига 25—30 центнердан хирмон кўтарилди.

— Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати пахтакорларимизнинг ғайратини янада ошириб юборди, —дейди совхоз директори Х. Раҳмонов. —Пахта далаларида вужудга келган вазият ҳосилнинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай қисқа фурсатда йиғиб олишни тақозо этяпти. Биз барча терим техникаси ва ишчи кучини далаларга сафарбар этдик. 6 та кўсак териш ва 17 та терим машинаси юксак унум билан ишлатилмоқда. Эл хирмонига шу кунгача 8-10 тоннадан пахта териб тўккан София Саидова, Шозода Ҳаитова, Малоҳат Қурбонова каби чеварлар ғайратларига-ғайрат қўшмоқдалар.

Қалбида ватанпарварлик туйғуси жўш урган меҳнат ветеранлари, қаҳрамон оналар ҳам алоҳида жонбозлик кўрсатишяпти. Қаҳрамон оналардан Барчинбуви Хушвақтова, Қурбонгулбуви Санақулова, Олмагул Жўраева, меҳнат ветеранларидан Ҳамроқулбобо Ширинов, Беккибобо Саидовлардан ғоят хурсандмиз. Уларнинг ҳар бири оила аъзолари билан 7,5—8 тоннадан пахта теришди.

Куни кеча совхоздан мухбирлар пунктига қўнғироқ қилишди. Хўжалик заршуносларн қўшимча 300 тонналик мажбуриятни ҳам ошириб бажариб ялпи хирмонни 3 минг тоннага етказишди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Табассум

✦ ЛАВҲА ✦

Учинчи кун деганда ҳавонинг қовоғи очилди. Қуёш чиқди-ю, далалар ҳам бирдан яшнаб кетди. Эгат бошида турган И. Бобомуродовнинг ҳам дили қўлидаги бир тутам пахта каби ёришиб кетди. Табиатнинг сўник рангидан, ташвишлардан толиққан руҳи анча енгил тортди.

Навбаҳор районидаги «Москва» колхозининг бригадири И. Бобомуродов иродаси кучли, ишлаб толиқмайдиган инсон. Ўтган йилги сув тақчил шароитда ҳам хўжаликда фақат унинг бригадаси планни бажарган эди. Бу йил ҳам зўр меҳнат қилинди. Айрим ғўзаларда 80 тагача кўсак етиштирилди. Шунга қарамай, кузда бригадир ишончига шубҳа тушган, маррага етишга кўзи етмай қолган лаҳзалар бўлди. Табиат тантилик қилмагандан кейин қийин экан?! Такрор-такрор ёққан ёмғирлар фақат далага эмас, деҳқонлар қалбига ҳам ёққан эди.

Шундай кунларнинг бирида механизатор Шерали Омоновга дуч келди. У рулга суянганча пахтазорга ҳомуш термулиб ўтирарди. Осмондан қуйилаётган совуқ томчилар машинасининг ҳар ёнидан сирғалиб тушар, чаноқлардаги оппоқ пахталарни эса лойга қорарди. Иброҳим акани кўрди-ю, юрагини бўшатишга тушди.

— Олимларимиз ёмғирнинг олдини оладиган нарсани яратса бўлмасмикан?! Бир-икки ой булутни ҳайдаб туришса бўлдийди. Пахтани саранжомлаб олардик. Шундан кейин қанча ёгса ёғавермайдими.

Шерали мана шу далаларга пахтани ўзи экиб, ўзи парваришлаган. Шу боис, ҳар мисқол пахтанинг лойга қорилишига юраги ачишади. Механизаторнинг мана шу куюнчаклиги бригадир кўнглини кўтарди. М. Шодиева, С. Бобомуродова, Ҳ. Норқулова, Р. Мардонова каби теримчиларда ҳам мана шундай ҳиссиёт мужассам. Демак, коллектив юки ерда қолмайди. Аслида ҳам шундай бўлди. Бригада Улуғ Октябрь байрами арафасида йиллик планни бажарди. Кўп ўтмай мажбуриятни ҳам уддалади.

Ҳали далада ҳосил бор. Зиммада оширилган мажбурият юки. Бригада аъзолари бутун куч-ғайратни бор пахтани йиғиштириб олишга, навбатдаги маррани эгаллашга қаратишяпти. Улар ва замин юзидан оқ табассум аримасин.

А. ҚОРЖОВОВ.

СЎНГГИ ГРАММИГАЧА ТЕРИБ ОЛАМИЗ

Юбилей йилида деҳқончиликда, хусусан пахтачиликда мисли кўрилмаган қийинчиликлар юз бергани ҳаммамизга яхши аён. Шу сабабли айрим жойларда ҳосил чўғи камроқ бўлди. Бунинг устига унинг етилиши кечикди. Аммо ҳақиқий меҳнаткаш қийинчиликлардан асло чўчимайди. Унга тадбиркорлик, ҳалол меҳнат, бой тажрибани қарши қўяди. Совхозимиз пахтакорлари ҳам қийинчиликларни омилкорлик билан енгдилар. Аввало гектарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлиши таъминланди. Ҳар туп ғўза асраб-авайлаб парвариш қилинди. Натижада ҳамма бригадаларда мўл ҳосил етиштирилди.

Уни барвақт йиғиб-териб олишга катта эътибор берилди. Барча ишчи кучлари ва техника далага тўла сафарбар этилди. Графикларнинг бажарилиши, меҳнат интизоми устидан қаттиқ назорат ўрнатдик. Ҳаракатларимиз зое кетмади.

Совхозимиз пахтакорлари ҳозиргача 2510 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 18,6 центнер ўрнига 22 центнердан ошириб ҳосил олдилар. Давлатга мўлжалдаги 4690 тонна ўрнига 5600 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» топширилди. Умумий ҳосилнинг 75 процентдан кўпроғи «зангори кема»ларда териб олинди. Йил бошида қабул қилинган социалистик мажбуриятимиз ошириб адо этилди. Қ. Нушиев бошлиқ Жданов номли, Я. Жумаев бошлиқ «Қорақалпоғистон АССР 40 йиллиги» бўлимлари пахтакорлари пахта тайёрлаш социалистик мажбуриятларини совхозда биринчилардан бўлиб бажардилар. Ана шу бўлимларда гектар бошига 23—24 центнердан зиёд ҳосил йиғиштириб олинди. С. Нушиев, Б. Қўшибоев, Ў. Жексенбоев, Г. Бекжонов, Х. Гелдиев, П. Жовкеров, Т. Бўсбоев, Б. Заримбетовалар бошлиқ бригадаларда пахта тайёрлаш планлари 120—160 процентдан ошириб адо этилди.

Ўнлаб механизаторлар мавсумда 80—90 тонна ўрнига 110—125 тоннадан пахта териб бердилар. Т. Қақабоев, Т. Оманжиқов, Ў. Тўлемисов каби механик-ҳайдовчиларнинг муваффақиятлари, айниқса, таҳсинга лойиқ.

Совхозимиздаги теримчиларнинг асосий қисми кўпмингкилограммчилар ҳаракатига қўшилиб ишладилар. Ф. Ибрагимова, У. Қолмуротова, Д. Гурбонова, Т. Байрамдурдиева, О. Айзопова, О. Полвонниёзоваларнинг ҳозиргача терган пахтаси 7-8 тоннага тўғри келяпти.

Етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмасдан, тез ва сифатли териб олишда социалистик мусобақанинг тўғри йўлга қўйилганлиги бош омил бўлди. Бригадаларда меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Иссиқ овқатлар ташкил қилинди. Дала шийпонларида мавсумий болалар боғчалари ташкил қилинди. Илғор тажрибалар оммалаштирилди. Социалистик мусобақада ғолиб чиққан механизаторлар, теримчилар ҳар ўн кунда мунтазам моддий ва маънавий рағбатлантириб борилди.

Совхозимизда план ва мажбуриятлар адо этилган бўлса-да, ҳали республикамизнинг хирмони тўла тикланғани йўқ. Далаларда эса ҳосил мўл. Кечки кўсаклар очилмоқда. Шундай экан, ифтихоримиз бўлган пахтани сўнгги грамларигача териб олишимиз лозим. Хўжалигимиз деҳқонлари ялпи сафарбарликни янада ошириб, бор ҳосилни батамом йиғиб-териб оламиз, демоқдалар. Ҳозир пахтазорларда иш янада қизитиляпти. Мақсадимиз — эл хирмонига кўпроқ ҳисса қўшишдир.

Ў. КЎККЎЗОВ,
Шуманай районидаги Гагарин номли совхоз директори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

Г. ХУДАШЕВ,
совхоз партия комитети секретари.

• Матбуот маркази учун суҳбат

Ғанимат дамлар

Орол бўйларига ноябрь ойида одатда қаттиқ совуқ тушади. Лекин бу гал деҳқонларга раҳми келди, шекилли, об-ҳаво ёғин-сочинлари билан ҳам, изғиринлари билан ҳам ҳосилни йиғиб-териб олишда уларга халақит бермади. Шундай бўлсада, куз-кузлигини қилади-да! Осмонни қуюқ булутлар босиб, деҳқонни шошилтирмоқда. Гўё, ана-мана дегунча сабри тугайди-ю, кўз ёшини тўкиб юборадигандек...

Шунга қарамай, ҳозир далаларда яна қандайдир кўнгилсиз ҳолат ҳукмрон. Ўн минглаб шаҳарликлар, студентлар ва мактаб ўқувчилари сўнгги бир неча юз гектарларда қолиб кетган пахталарни сидқидилдан, авайлаб териб олмоқдалар. Уларнинг шундай ёнгинасида чаноғида заррача ҳам пахта қолмаган ғўзапояли далалар ниманидир кутаётгандек илҳақ бўлиб, ёстаниб ётибди. Ҳа, далаларни ғўзапоялардан тозалаш, плугларни тезроқ ишга тушириш, яхоб суви бера бошлаш зарур. Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар худди ана шу даврда келаси йил ҳосилига замин яратилишини унутиб қўйганга ўхшайдилар.

Ёки қачонлардир бўлганидек, марказдан нидо келмагунча ерларни ғўзапоялардан тозалаш мумкин эмасми? «Правда Востока» газетасининг ўз мухбири И. Нигайнинг Қорақалпоғистон область партия комитети қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати бўлими мудири Р. С. Майоров билан суҳбати ана шу саволдан бошланди.

— Йўқ, ҳеч ким бундай кўрсатма бермаган. Хўжаликларда ҳали ҳам одатдагидек ҳадиксираш бор, раҳбарлар ва мутахассислар эски одатларини тарк этишмаган.

Чунончи, пахта теримини механизациялашни олайлик. Машина теримига ким қарши чиқиши мумкин? Оғизда ҳеч ким қарши эмас, амалдачи? Бу йилги мавсумда «зангори кемалар» теримга ўз вақтида тайёрлаб қўйилди. Хўжаликлар барча терим агрегатларини ишга туширишга ҳаракат қилдилар. Лекин машиналарнинг иш унуми паст бўлди. Ҳамма гап пахта қўл теримига мўлжаллаб, оддий технология асосида етиштирилган эди.

Машиналарни унумли ишлата олмадик. Бунинг устига механизаторлар терим вақтида ғўза тупларидаги жуда кўп пахтани ерга тўкиб юборишди. Эгатларга тўкилган пахтани териб олиш чўзилиб кетди. Кузги шудгорлаш ишлари барбод бўлмоқда. Аҳвол оғир бўлиб қолди. Шудгорлаш, шўр ювиш, текислаш ва озиқлантириш каби долзарб ишлар баҳорга қолиб кетмоқда. У ёғи ўзингизга маълум. Бу ишларнинг ҳаммасини ур-йиқит билан бажаришга тўғри келади: чигитни ўз вақтида экиб олишга улгурилса бас, сўнг сийқаси чиққан йўлдан бориламеради: ғўзалар шошиб-пишиб суғорилади, ўтоқ, ягана, чеканка ҳам пала-партиш бўлади... Қарабсизки, ҳосил етилибди-ю, уни машинада териб бўлмайди. Бунақада пахта етиштириш технологиясини юксак даражада механизациялаштириб бўлармиди?

— Бу муаммони ҳал этиш мумкинми ва уни ҳал этишга кимнинг кучи етади?

— Уни ҳал этиш шарт. Ҳеч қандай объектив тўсиқлар ҳам йўқ. Хўжалик юритишда янгича тафаккурни сўзда эмас, амалда қўллаш зарур. Масалан, Амударё районн пахтакорларидан ўрнак олса арзийди. Улар далаларни ғўзапоялардан тозалаб, шудгор кўтара бошлаганларига анча бўлди, бир ҳафтадан бери далаларнинг шўрини ювмоқдалар. Шуни ҳам айтиш кераккi, улар ҳосилни йиғиб-териб олиш билан бирга келаси йил учун пухта замин тайёрлашга илк бор шу қадар зўр ғайрат билан киришдилар: деҳқонлар коллекторларни тозаламоқдалар, пахта майдонларини кенгайтириб, текисламоқдалар.

Бошқа районларнинг деҳқонлари ҳам ишни нега шундай ташкил этмаяптилар?— деб савол бермоқчи бўляпсиз. Бу ерда район партия комитети жуда катта фаоллик кўрсатди. Райком бошланғич ташкилотлар билан коммунистлар ва хўжаликларнинг бош мутахассислари орқали партиявий иш олиб боришнинг қизиқарли усулидан фойдаланмоқда. Бинобарин, бу иш ҳеч қандай буйруқсиз ва насиҳатгўйликсиз «Давра суҳбати» чоғида ҳал этилмоқда. Бунда ишлаб чиқаришнинг ҳар бир соҳасидаги барча муаммолар ҳисобга олиниб, хўжаликлар ишларининг асосий йўналишлари маслаҳатлашиб белгиланади. Бундай иш юритиш натижалари кўриниб қолди.

— Уч ойдан бери автоном республика Давлат агросаноат комитети раисининг собиқ биринчи ўринбосари — тажрибали хўжалик раҳбари Аминбой Тожибоев Амударё район партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишламоқда. Юқорида айтилган гапларнинг бунга алоқаси борми?

— Партиявий иш хўжалик бошқаруви билан алмаштирилмаяптими? — деб айтмоқчидирсиз. Йўқ, асло ундай эмас. Партиявий ишнинг, айниқса бошланғич партия ташкилотлари даражасида олиб бориладиган ишнинг активлиги қайта қуриш ғояларини, жадаллаштириш стратегиясини амалга оширишга унчалик таъсир қилмаяпти. Бунда албатта ўзимиз — партия ходимлари айбдормиз: бундай қараганда, кабинетда ўтириб ишлаш усулидан қутилганга ўхшаймиз, аммо бошқа усулни топганимиз йўқ, кўп юрамиз, кўп кўрамиз, лекин фойдаси кам бўляпти...

Партия ишига юборилган хўжалик ходими эса бу ишда намуна бўлди. Амударё район комитети хўжаликларнинг партия комитетлари орқали меҳнат коллективларига таъсир ўтказишнинг ёрқин намунаси бўлди. Деҳқонлар ишга берилиб кетганликларини, сизот сувларни зовурларга ҳайдашда унутилиб кетган халқ усулларига қайтганликларини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя. Бунда улар сув хўжалиги органлари қачон ёрдам берар кин, деб кутиб ўтирмасдан ирригация хўжалигини ремонт қилиш билан шуғуллана бошладилар.

Бир район мисолида сиз билан суҳбатлашаётганимнинг сабаби нима? Айтганча, мазкур районни автоном республиканинг иши юришган райони деб бўлмайди. Кўпчилик районлар қатори у ҳам бу йил пахта тайёрлаш планини бажармаслиги кўриниб турибди. Бироқ худди шу ерда биз юқорида тилга олган машъум муаммони бартараф этиш учун дастлабки қадам қўйилди.

(ЎзТАГ).

САФАРБАР САНЪАТ

Тўртинчи кундирки, Тошкентда театр арбобларининг ижодий учрашуви давом этмоқда. Пойтахт театрларида эса қардош республикалар санъаткорлари томонидан саҳналаштирилган, болалар, ўсмирлар ва ёшларга аталган спектакллар анъанавий ҳафталик программасида намойиш қилинмоқда.

Тошкентга ташриф буюрган маданият арбоблари, театршунослар, режиссёрлар ҳозирги долзарб давр — қайта қуриш даврида саҳна санъатининг ролини янада ошириш юзасидан якдил фикр-мулоҳазалар билдирмоқдалар.

Театр арбоблари Ҳамза номидаги Академик драма театрида биринчи бўлиб кўрсатилган спектаклни алоҳида мамнуният билан таъкидлашди. А. Червинский асари асосида яратилган, Марказий болалар академик драма театри саҳналаштирган бу асар тошкентлик томошабинларда, болалар-у ўсмирларда ҳам илиқ таассурот қолдирди.

СУРАТДА: Бутуниттифоқ ижодий учрашувида қатнашаётган бир группа театр арбоблари. (Чапдан ўнгга) Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Райҳон Сапарова, СССР халқ артисти Бернора Қориева, СССР халқ артисти Кирилл Лавров, СССР халқ артисти Ойимхон Шомуротова.

С. Маҳкамов фотоси.

• «Театр ва замон» Бутуниттифоқ учрашуви

ГАЗЕТА ТАХЛАМЛАРИНИ ВАРАҚЛАГАНДА

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» («СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»)

60 ЙИЛ ИЛГАРИ ХАБАР ҚИЛГАН ЭДИ:

Катта ўзгаришлар

«Тошкент Эски шаҳар саноатини кучайтириш тўғрисида 1924 йилда чинакам қайғуриш бошланиб, баъзи бузилган заводларни ишга туширишга ҳаракат қилинди. Бунинг учун корхоналарни бирлаштирувчи бир трест тузмоқ фикри туғилди. Ана шундан кейин «Бимкор» (бирлашган маҳаллий корхоналар) тресты ташкил этилди. У янги тузилган вақтда хўжалик ҳисобига ўтказилган эди. Трестга кушхона, муз заводи, иккита ҳумдон, лимонад заводлари қаратилди. Унинг асосий сармояси 443 минг сўм, оборот сармояси 23 минг сўм. Ҳозир унда 272 киши бор. Бир йилда соф фойдаси 185 минг сўмга яқиндир».

Энди яқингинада матбуотда эълон қилинган бир хабардан мисол келтирамиз:

«Ҳозир Октябрь районида (шаҳарнинг илгариги расмий ҳужжатларда «Эски шаҳар», деб аталиб келган қисми ҳозир Октябрь районидир) 13 саноат корхонаси, 8 та қурилиш тресты, 10 та илмий-тадқиқот муассасаси, 8 та лойиҳа институти бор.

Эндиликда, шаҳарнинг қолган районларидаги корхоналар «Ўзбексельмаш» бирлашмаси, «Ташсельмаш», Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Таштекстильмаш» бирлашмаси, «Ташхимсельмаш», «Экскаватор» заводлари, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик бирлашмаси...

Бу замонавий техника-ускуналар билан жиҳозланган улкан корхоналарнинг ҳар бирида асосий сармоя 10 минг сўмлаб эмас, миллион-миллион сўмлаб саналади.

Яна бир тарихий факт: Бундан роса 60 йил илгари газетада босилиб чиққан расмий ҳужжатлардан бирида қуйидаги жумлани ўқидик:

Республикамизда ҳозир 220 саноат корхонаси бўлиб, унда 16229 ишчи бор. Бу корхоналар бир йилда 1 миллион 891 минг 51 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Кон, ёғочсозлик, кўнчилик, темирчилик, тўқимачилик, матбаа корхоналари саноатнинг асосий тармоқларидир».

Ҳозирги биргина Тошкент трактор заводида бир неча ўн минг киши ишлайди. Унинг бир йиллик маҳсулоти бир неча ўн миллион сўмликдир.

Саноатимизнинг йирик-йирик корхоналари фақат Тошкентдагина эмас, Ўзбекистоннинг бошқа область ва шаҳарларида ҳам барпо этилган. Фарғона, Андижон, Нукус, Самарқанд, Чирчиқ, Олмалиқ, Бекобод шаҳарлари эндиликда йирик саноат марказига айланган.

«Биз биринчи галда қишлоқ хўжалик учун ишлаб чиқариш қуролларини етказиб берадиган саноатни барпо этишимиз керак. Деҳқонга хизмат қиладиган машиналар, маданий ўғит, нефть ва кўмир саноати заводларини қуришимиз керак». Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Акмал Икромов 1927 йил октябрида Тошкент округ партия конференциясида қилган ва «Қизил Ўзбекистон» газетасида босилиб чиққан докладида олдинга сурилган ана шу улкан вазифалар эндиликда ортиғи билан бажарилганлигини мамнуният билан қайд қиламиз.

Т. РУСТАМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича

профессор-ўқитувчилар составидаги

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: машиналар пухталиги ва ремонти, гидрология, материалшунослик, чорвачилик фермаларини механизациялаш, аэрофото геодезия, қишлоқ аҳоли пунктларини планлаштириш (фан докторлари ёки кандидатлари);

доцентлар: марксча-ленинча фалсафа (2-бир киши рус тилида), КПСС тарихи (2-бир киши рус тилида), қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини бошқариш («Совет ҳуқуқи» курси), автоматика ва телемеханика, тупроқшунослик, экономика ва қишлоқ хўжалик корхоналарини ташкил қилиш, машиналарнинг деталлари, сиёсий иқтисод, химия, гидрогеология, инженерлик геодезияси, гидромелиорация ишлари технологияси ва уни ташкил қилиш, қишлоқ хўжалик корхоналарини бошқариш, физика, қишлоқ хўжалик машиналари, сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш ва уни муҳофаза қилиш (2). чорвачилик фермаларини механизациялаш, гидротехника иншоотлари;

катта ўқитувчилар: КПСС тарихи (2), чет эллик талабалар учун тайёрлов факультетида умумтаълим фанлари (биология), қишлоқ аҳоли пунктларини планлаштириш, гидромелиорация тармоқлари эксплуатацияси ва уларни автоматлаштириш, олий математика, машиналар ремонти, қурилиш механикаси, чет тиллар (инглиз);

ўқитувчилар: рус тили (2);

ассистентлар: тракторлар ва автомобиллар, инженерлик конструкциялари, қурилиш механикаси, экономика ва қишлоқ хўжалик корхоналарини ташкил қилиш, машиналар ремонти, сиёсий иқтисод, гидравлика, физика (2), сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш.

Конкурс муддати — 13 декабргача.

Конкурсдан ўтган бошқа шаҳарлик кишиларга турар жой ваъда қилинмайди.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Қори Ниёзов кўчаси, 39-уй. кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ

1987—1988 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Республика ўқув-курс комбинати савдонинг қуйидаги соҳалари бўйича мутахассисларни тайёрлайди: БАРЧА ПРОФИЛДАГИ ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА САНОАТ ТОВАРЛАРИ КОНТРОЛЕР-КАССИРЛАРИ ВА СОТУВЧИЛАРИ.

17 ёшдан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотли қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.

Тугатганларга «Контролер-кассир» ёки «сотувчи» ихтисоси берилади.

Озиқ-овқат (саноат) товарлари кичик сотувчиларини тайёрлайдиган группаларга ҳам тугалланмаган ўрта (8, 9 синф) маълумотли 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 8 ой, тугатганларга «кичик сотувчи» ихтисоси берилади.

Қабул қилинган ўқувчиларга ҳар ойда 54 сўмдан 63 сўмгача стипендия берилади.

Республика ўқув-курс комбинати Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган қизларни шаҳар ва область савдо бошқармалари маҳаллий савдо идораларининг йўлланмаси билан қабул қилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Ҳужжатларни қабул қилиш, шунингдек, группаларда ўқиш бутун йил давомида узлуксиз олиб борилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 086/У формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, характеристика, йўлланма.

Республика ўқув-курс комбинатининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй (13 ва 70-автобусларнинг «Тез ёрдам касалхонаси», 4 ва 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота» бекатлари). Телефонлар: 75-35-86, 75-35-92.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: клиник лаборатория диагностикаси, болаларнинг юқумли касалликлари;

доцентлар: 2-хирургия, кардиология ва функционал диагностика, невропатология, медицина статистикаси ва демография, патологик анатомия;

ассистентлар: невропатология, 2-педиатрия, оториноларингология.

МАРКАЗИЙ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ЛАБОРАТОРИЯСИ БЎЙИЧА:

катта илмий ходимлар: патоморфолог, биохимик;

кичик илмий ходим: иммунолог.

Конкурс муддати — 12 декабргача.

Мурожаат учун адрес: 700007, Тошкент шаҳри, 7-алоқа бўлими, Генерал Петров кўчаси, 51-уй. Телефон 67-56-02.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

А. НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ

мактаб ўқувчиларининг қишки каникул кунларида 1987 йил 29 декабрдан 1988 йил 10 январгача болалар учун

СПЕКТАКЛЛАР НАМОЙИШ ҚИЛАДИ

Спектакллар ҳар куни соат 12.00 да бошланади.

Коллектив заявкалар қабул қилинмоқда. Телефонлар: 33-90-81, 33-18-47.

Адрес: Тошкент шаҳри, Киров кўчаси, 28-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/XI да **Фауст**, 27/XI да **Анна Каренина** (12.00). **Раймонда** (20.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/XI да **Шайтон ва муридлар**, 27/XI да **Тоҳир ва Зуҳра**.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёш гвардия» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида босмадан чиқарди:

Василь Биков. Унинг батальони. Қисса. 192 бет. Баҳоси 65 тийин.

Қиссада Улуғ Ватан урушида матонат ва жасорат намуналарини кўрсатган совет жангчиларининг оғир қисмати, инсоний фазилатлари, батальон командири, капитан Волошиннинг қаҳрамонона ишлари тасвирланади.

Авторлар коллективи. Мактаб саҳнаси. Қўғирчоқ театрларига мўлжалланган пьесалар. 144 бет. Баҳоси 20 тийин.

Тўпламда мактаб саҳналарида қўйиш мумкин бўлган пьесалар жамланган. Пьесаларда қўғирчоқларни қандай тайёрлаш, саҳнада тўсиқ ва декорацияларни қандай ўрнатилиши ҳақида қисқача тушунтириш берилади.

Тоҳир Малик. Қалдирғоч. Қисса. 240 бет. Баҳоси 80 тийин.

Қиссанинг бош персонажи Асадулла Мираълам Туркистонда инқилоб ғалабасини сақлаб қолиш учун курашган ўзбек зиёлиларидан бири. У РСФСРнинг биринчи элчилари сафида Кобулга бориб, қўшни Афғонистон мамлакати билан дўстлик ва дипломатик алоқаларини ўрнатишда жонбозлик кўрсатади. Қиссада ана шу эзгу мақсад йўлида сафарга отланган элчиларнинг қизиқарли, айни пайтда хавф-хатарли ҳаёти, уларнинг руҳий дунёлари тасвирланади.

Фарҳод Мусажонов. Булоқ сувининг бир қултуми. Ҳикоялар, қисса. 176 бет. Баҳоси 30 тийин (рус тилида).

Тўпламга ўнта ҳикоя ва битта қисса жамланган. Уларда болалар дунёси ҳақида сўз боради.

Оқилжон Ҳусанов. Бахт қаерда? Қисса. 160 бет. Баҳоси 45 тийин.

Қисса ўсмирлар ҳаёти ва ўқиши, ҳунар ўрганиши, уларнинг илк севгисига бағишланган.

ҚИШ ДАСТУРХОНИДА НИМА БЎЛАДИ?

БИР НЕЧА ЙИЛДИРКИ САМАРҚАНДЛИКЛАР БУ САВОЛГА АНИҚ ЖАВОБ ОЛОЛМАЯПТИЛАР

БОШЛАНИШИ ЯХШИ ЭДИ

Область партия комитети Самарқанд аҳолисини қиш-ин-ёзин сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашни долзарб масала сифатида кун тартибига қўйганига бир неча йил бўлди. Пленумлар, активлар йиғилиши, бюро мажлислари, турли кенгашларда бу ҳақда такрор ва такрор гапирилди. Қатор қарорлар қабул қилинди. Самарқанд райони хўжаликлари ўшанда қиш учун кўкат ва бошқа маҳсулотлар етиштиришга киришдилар. Лекин полиэтилен плёнкаси етмади. Турли идораларга хат ёзилди, бориб келинди. Сарсонгарчилик жонга тегди шекили, бу ишни йиғиштириб қўйишди.

Область агросаноат комитети қошида мева-сабзавот савдоси бошқармаси тузилди. Бу янгилик одамларда катта умид пайдо қилди. Афсуски тузиш бошқа, ишни ташкил этиш бўлак экан. Бошқарма муаммолар қаршисида «тузилмасдан бузилди». Биров унинг ҳолидан хабар олмади. Фақат байрамлар, турли кўргазмаларда хизмати керак бўлса, эслашди. Иш шу даражага бордики, бошқарма раҳбарлари муаммоларни область партия комитети бюроси олдига кўндаланг қилиб қўйишди. Барибир ёрдам қўли уларни четлаб ўтди.

Пленумлар, актив, кенгаш, бюро қарорлари ижроси-чи? Камдан-кам қарорнинг умри бир йилдан кўпга чўзилади. Бу ҳақдаги ҳужжатлар ҳам «муддати ўтиб» назоратдан соқит қилинди, яъни «бажарилди»га ўтиб кетди. Самарқанд, Каттақўрғон шаҳарларида эса қишда сабзавот маҳсулотлари анқонинг уруғига айланди.

Нега бундай бўлди? Энг қисқа, лўнда, аниқ жавоб шу: областда қайта қуриш амалий ишга эмас, гапга айланиб қолди. Бу биринчи галда область агросаноат комитети (раиси М. Холбўтаев)га тегишлидир. Қайси соҳани олманг, ишлар ўлда-жўлда. Пахтачилик оқсади, чорвачилик қийин аҳволда, сабзавотчиликда эса планни помидор ва карам билан тўлдириш қоидага айланди. Оқибат: бозорда нарх баланд, дўконда ҳеч вақо йўқ.

ТАВАККАЛЧИЛИК УСТУН КЕЛДИ

Агар шаҳарда кичик бир бино пайдо бўлса, ҳамма раҳбарларнинг докладлари, нутқларида «Биз ана шу бинони ростладик» деган жумла асосий маънога айланади. Ким қурди-ю, кимнинг иши эканлигини билмай қоласиз. Ўша докладларда «Сабзавот дўкони қурдик», деган гап 66 марта такрорланди. Ҳа, Самарқандда биз ҳикоя қилаётган бошқарманинг 66 та дўкони бор. Шуларнинг фақат олтитаси ғиштли бинода жойлашган. Қолганлари сим панжара, юпқа фанер ўраб қўйилган омонат жойлар. Савдо ходимлари аксарияти ёш қизлар, жувонлар дийдираб ўтиришибди.

— Нима қилайлик, оёғимизга пийма киямиз, иккита пальтони устма-уст ташлаб оламиз — дейишди 3-магазинда. — Савдо қилиш учун шароит йўқ. Бунинг устига олиб келинган нарса дарров музлаб қолади.

— Бу ҳақида ўйлаб кўрилдими? — сўраймиз. бошқарма бошлиғи Р. Ҳасановдан.

— Илгари сон кетидан қувиш одат эди. Мен тўрт ойдан бери бошқарма бошлиғиман. Марказлашган савдо тармоғи қуриш ҳақида бир неча марта таклиф киритдим.

Самарқанд шаҳрининг ўн беш жойида ҳамма шароити бўлган магазин қуриш керак. Бу бир неча ойда уддаланиши мумкин бўлган юмуш. Лекин область агросаноат комитети бунга эътибор бермаётир.

Магазинларни айланиб, сотувчилар тоқатига балли айтиб, қиш учун маҳсулот сақланадиган омборхонага келдик. Омборхона қуввати 15 минг 700 тонна экан. Лекин нари борса 12-13 минг тонна маҳсулот жойлаштириш мумкин.

Бошқарма маъмурияти омборлар тармоғини кенгайтиришни сўраб область партия комитети савдо бўлимига, область ижроия комитетига, агросаноат комитетига ўнлаб хатлар ёзди. Лекин натижа йўқ! Тўғри, область ижрокоми 1986 йилда 315/18 номерли қарор қабул қилиб, Самарқанд шаҳрида 1000 тонна сиғимли омборхона қурилишини 1987 йилда ниҳоясига етказишни мақсад қилиб қўйганди. Минг афсуски, бу қурилиш ҳануз бошланмаган.

Панжикент кўчасидаги базанинг омборхонасида картошка ириб кетяпти. Юзлаб кишилар уни саралашяпти. Барибир фойда йўқ. Нега? Биринчидан, музлатгич ускуналар эскирган. Янгиларини олиш ҳақидаги хат агросаноат комитети раҳбарларининг тортмасида сарғаймоқда. Иккинчидан, бошқа шаҳарлардан келтирилган картошка сифатсизлиги энди маълум бўляпти.

— Ўтган йили бир тарафга ўзимизнинг картошкадан 20 тонна тўкиб қўйгандик. Ҳатто саралашга ҳам улгурмагандик, — дейди бошқарма бошлиғи ўринбосари А. Халилов. — Узоқдан келтирилган картошкани асраб, саралаб, контейнерларда сақладик. Барибир сув бўлиб оқди. Маҳаллий картошка эса қишнинг охиригача яхши турди. Область агросаноат комитети бор-йўғи учта хўжаликка қиш учун картошка етиштириш мажбуриятини юкласа, бас. Биз 18 минг тонна маҳаллий картошка учун жой топамиз. Керак бўлса, ўраларда сақлаймиз, давлат муассасалари билан келишиб, уларнинг омборхоналарида сақлаймиз! Лекин ҳозир Томск области ва бошқа жойлардан келтирилган картошка таркибида натрий нитрати кўплиги учун чиряпти. Қишга сақлашнинг иложи бўлмаяпти.

Агар ҳар бир муаммо жойида ҳал этилса, агросаноат комитети учун иш қолмас эди-да. Ахир, унинг юзлаб ходимлари кейин нима ҳақда ёзишма қилишади?! Айниқса, ҳозир улар учун баҳона топилган: «Самарқанд районида агрокомбинат ташкил этилиши эҳтимоли бор. Балки шундан кейин бир гап бўлар!»

Мева-сабзавот савдоси бошқармаси тузилганда область матлубот союзининг планидан 58 минг тонна маҳсулотни сотиш, сақлаш қисқартирилиб, унинг планига киритилди. Бироқ штатлар, жойлар ўз ўрнида қолди. Колхоз ва совхозларда кооперациянинг замонавий тайёрлов пунктлари бор. Уларнинг плани елкасига тушган бошқарма эса дарахт остида пункт ташкил қилиб, тош-тарозини шохга илиб қўйибди. Мана, сизга масалани «адолатли» ҳал этиш!

Магазинларда сифатсиз маҳсулот турибди. Бошқарма қайта ишлаш-саралаш цехи керак, деб нола қилади, жар солади. Ҳеч ким эшитмайди.

— Аҳолига сифатли маҳсулот етказиб беришнинг бирдан-бир йўли, — дейди Р. Ҳасанов. — Даладан келтирилган сабзавотни цехда саралаш, яхшисини дўконга, бундайроғини қайта ишлашга юборишдир. Бу ҳали орзу. Орзулар эса кўп. Яқинда КПСС Марказий Комитетида озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш масалаларига бағишлаб ўтказилган кенгашда бундай орзуларни амалга оширишга кенг йўл очиб бериш, қўллаб-қувватлаш кераклиги таъкидланди. Ушбу кенгашда область раҳбарлари ҳам қатнашдилар. Балки, энди улар масала билан жиддийроқ шуғулланишар. Қиш яқин. Лекин самарқандликларнинг дастурхонида сабзавот деярли йўқ ҳисоби.

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Спорт

ШАХМАТ:

ДАЪВОГАР ЮТУҒИ

Испаниянинг Севилья шаҳрида жаҳон биринчилиги учун тождор Г. Каспаров билан даъвогар А. Карпов ўртасида давом этаётган баҳсда яна бир ўзига хос бурилиш юз берди. Маълумки, 16-партия 41-юришга борганда кечиктирилганди. Қора доналар билан ўйнаган А. Карповнинг бир пиёдаси ортиқ бўлиб, ғалаба қилиши учун имкониятлар етарли эди. Бундай вазиятни холис ва оқилона баҳолаган жаҳон чемпиони ўйинни давом эттирмай, мағлубиятини тан олди. Ҳисоб эса тенглашди — 8:8. Энди қолган 8 партияда орани очиқ қилиш учун баҳс янада кескин тус олиши табиий. Чемпион фақат дуранг ҳисоблар билан муддаосига етиши мумкин. Тож даъвогари А. Карповга эса яна бир ғалаба зарур. 17-партияда даъвогар оқ доналар билан ўйнайди.

Грузия пойтахтида эса мамлакат чемпиони аниқланди. Тбилисилик Нана Иоселиани якунловчи 19-турда Полнаревадан устун келиб, жами очколарини 14,5 тага етказган ҳолда иккинчи марта чемпионликка эришди.

ШАШКА:

КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

Самарқандда рус шашкаси бўйича давом этаётган мамлакат чемпионатида 32 спортчи дона сурмоқда. Саралаш баҳслари тўққиз турдан иборат бўлиб, кучлилар иккинчи босқичга йўлланма олиши керак. Ҳозирча 6-турдан кейин А. Кандауров 4,5 очко билан олдинда бормоқда. В. Габриелян, Р. Лешчинский, А. Плакхин, А. Иванов, А. Константинов ва И. Степанов ҳисобида тўрттадан очко бор. М. Фозилов, Л. Ларин, С. Овечкин, А. Тошетемировлар ҳам 3,5 очко тўплаб, кучлилар қатори чемпионатнинг ҳал қилувчи босқичида қатнашишга ҳаракат қилмоқдалар.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Катта тренер А. Бишовец раҳбарлигидаги СССР олимпиада терма командаси футболчилари Жазоирда дастлабки ўртоқлик учрашувини «Эл-Харраш» клуби билан ўтказиб, 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. СССР кубоги учун курашнинг нимчорак финалида ўзаро учрашган Волгограднинг «Ротор» ҳамда Киев динамочилари ўйинида 2:0 ҳисоби қайд этилди. Динамочилар ўз майдонларида (3:2) устун келишган эди. Шундай қилиб умумҳисобда «Ротор» чорак финалга йўлланма олиб, Харьковнинг «Металлист» коллективи билан учрашиш имкониятига эга бўлди.

Тожикистон пойтахтида СССРда хизмат кўрсатган тренер В. Борисенко хотира-совғини учун ўсмирлар ўртасида Бутуниттифоқ турнири ўтказилди. Тошкентдаги Г. Титов номли спорт мактаб-интернати футболчилари бош совринни қўлга киритишди. Челябинск ва Душанба болалар ва ўсмирлар олимпиада резервлари спорт мактаби командалари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

• Тингланг, томоша қилинг

26 ноябрь, Пайшанба

Телевидение

МТ.I. 8.00 — 90 минут. 9.35 — «Йўллардаги текширув» Бадиий фильм. 11.20 — Умид стартлари. 12.05 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Қайта қуриш прожектори. 16.55 — Илмий-оммабоп фильм. 17.15 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.00 — Монголия халқ республикаси эълон қилинган кунга. 18.30 — Концерт. 19.00 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Севимли куйлар. 20.00 — Футбол. УЕФА кубоги. 1/8 финал. «Вердер» (ГФР) — «Динамо» (Тб). 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Бевосита линия. 23.30 — Қўшиқлар ва рақслар. 24.00 — Дунё воқеалари. 00.15 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МТ.II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Физика. 12.05 — «Петрушка». 13.05 — Турбинларнинг кунлари. Бадиий фильм, 2-серия. 14.50 — Янгиликлар. 15.00 — Г. Р. Державин. Ҳаёти ва ижоди. 15.50 — Ҳужжатли фильм. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 19.15 — Ритмик гимнастика. 19.45 — Мультфильм. 19.55 — Камалак. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Э. Москвитина чалади. 21.00 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Турбинларнинг кунлари. Бадиий фильм. 3-серия.

УзТВ.I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги таронalar. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом кичкинтойлар! 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.30 — Илмий-оммабоп программа. 19.00 — Интенсивлаш беш йиллик шиори. 19.30 — Ахборот. 19.45 — М. С. Горбачевнинг Ҳиндистонга визити. Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — «Муҳаббат можароси». Бадиий фильм.

УзТВ.II. 19.40 — «Қўшиғим, жон қўшиғим». 20.20 — «Унутилмас сатрлар». 20.50 — Реклама. 21.00 — «Соғлом турмуш учун». 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори.

ДУШАНБА. 22.15 — Юбилей йили пахтаси. 22.35 — «Бир йўла ўйин сеанси». Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Меҳнат шарофати. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 — Ишчинома. 12.40 — Комил инсон ҳақида қўшиқ. 13.00 — Малши. 13.30 — Ишлаб чиқариш илғорлари, Сизлар учун. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Монгол шоири Содномжорнинг «Етти сеҳрли қалам» асари. 16.00 — Беш йилликнинг меҳнат суръати 18.15 — Монголия Халқ Республикаси эълон қилинган кунга. 18.30 — М. Дадабоева, М. Ҳасанова куйлайди. 19.20 — Юность Узбекистана. 21.00 — Халқаро кундалик. 21.10 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.30 — Концерт. 22.30 — Ҳиндистонда СССР фестивали. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р — 09176. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 272. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12